

Tárgy:

47 SZ. FŐÚT BERETTYÓÚJFALU - KÖRÖSLADÁNY KÖZÖTTI SZAKASZ 2X2 SÁVRA VALÓ BŐVÍTÉSE
KAPCSÁN TT, KHT ÉS KBHV KÉSZÍTÉSE, VALAMINT KÖRNYEZETVÉDELMI ENGEDÉLY MEGSZERZÉSE

Megrendelő:

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM

1054 Budapest, Alkotmány utca 5.
Levelezési cím: 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.
E-mail: info@ekm.gov.hu

PST kód:

K047.26

Konzorciumvezető:

UTIBER KÖZÚTI BERTHÁZÓ KFT
Cím: 1115 Budapest, Csóka u. 7-13.
Tel.: +36-1-203-05-55,
Telefax: +36-1-204-8825
E-mail: tervezes@utiber.hu
www.utiber.hu

Konzorcium tag:

UVATERV Zrt.

Székhely: 1146 Budapest, Hermina út 17.
E-mail: uvaterv@uvaterv.hu
www.uvaterv.hu

Terv tárgya:

**47 sz. főút Berettyóújfalu - Körösladány közötti szakasz
2x2 sávra való bővítése**

Tervfázis:

TANULMÁNYTERV

Szállítási ütem jele:

V03

Szakág:

KHT - Környezeti hatástanulmány

Szakág jele:

KHT

Megnevezés:

Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) - I.

Dátum:

2026. május 8.

Méretarány:

A4

Rajzszám:

01.05

Fájl elnevezés:

T_00_KHT_01.05_V03.dwg

ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ
ELŐKÉSZÍTŐ MUNKARÉSZ
Adatgyűjtés és Terepbejárás
alapján
(ERD-I.)

**47 SZ. FŐÚT BERETTYÓÚJFALU-KÖRÖSLADÁNY KÖZÖTTI SZAKASZ 2X2
SÁVRA VALÓ BŐVÍTÉSE KAPCSÁN TT, KHT ÉS KBHV KÉSZÍTÉSE,
VALAMINT KÖRNYEZETVÉDELMI ENGEDÉLY MEGSZERZÉSE**

Az

UTIBER KÖZÚTI BERUHÁZÓ KFT.

megrendelésére

készítette:

A

Magyar Nemzeti Múzeum
Közcgyűjteményi Központ

NEMZETI
RÉGÉSZETI
INTÉZET

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az előzetes régészeti dokumentáció (ERD) tárgya: 47 sz. főút Berettyóújfalú-Körösladány közötti szakasz 2x2 sávra való bővítése kapcsán TT, KHT és KBHV készítése, valamint környezetvédelmi engedély megszerzése

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: A tervezett változtatás nyomvonala Hajdú-Bihar és Békés vármegyékben halad, Berettyóújfalú, Furta, Zsáka, Darvas, Csökmő, Bakonszeg és Füzesgyarmat települések határában.

1.3. Az ERD megrendelője: UTIBER Közúti Beruházó Kft.

1.4. Az ERD megrendelésének célja: koncepcióterv/nyomvonal-kiválasztás, környezetvédelmi engedélyezés

1.5. Készítette: Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ

1.6. Az ERD elkészítése során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormány rendeletének (Korm. R.) előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Kötv. 23/C. § (5) bekezdésének megfelelően az ERD-t próbafeltárás alkalmazásával kell elkészíteni. Mivel az ERD megrendelésekor a próbafeltárást nem lehetett elvégezni, **az ERD** – a Korm. R. 39. § (1) bekezdése alapján – **két munkafázisban készül.** A feltárási projekttervvel záródó ERD, az akadályozó körülmények megszűnése után (vö.: Korm. R. 39. § (2) bekezdés) elvégzett próbafeltárás eredményei alapján készíthető el, a következő munkafázisban.

1.8. A beruházás a Kötv. 23/G. § (1) bekezdés alapján az Építési és Közlekedési Minisztérium által kezelt kiemelt nagyberuházásként valósul meg.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK

2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés

Az Előzetes régészeti dokumentáció kockázatelemző munkarészenek elkészítése során adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtést végeztünk. A beruházás tervezett nyomvonalváltozatai az Alföld nagytáján, a Berettyó–Körös-vidék középtáján, Berettyóújfalú, Furta, Zsáka, Darvas, Csökmő, Bakonszeg és Füzesgyarmat települések határában. A tervezett nyomvonalnak a Berettyó-folyó bal partjára eső szakaszai Berettyóújfalú és Csökmő-Körös-sziget településrész között a Bihari-sík kistáján futnak, ami egy 86 és 106,5 m közötti tszf-i magasságú kistáj. A Bihari-sík a Sebes-Körös hordalékkúpja. Az enyhén DNy-i irányba lejtő felszín relatív reliefe K-ről Ny felé csökken, átlagosan mindössze 2 m/km². A kistáj Ny-i részét a vízszabályozások előtt sok

bizonytalan lefolyású hely tagolta, a peremen ugyanis a nagy Ős-szamosi folyóhát elgátolásával megakadályozta a Sebes-Körösből táplálkozó egykori fattyúágak vizének szabad lefutását. A kistáj országhatár felé eső része alacsony, ármentes síkság, a Ny-i részek pedig ártéri szintű síkságok orográfiai domborzattípusába sorolhatók. A Bihari-sík jellemző felszínformái a fattyú ágak, morotvaroncok és a hozzájuk kapcsolódó parti dűnesorok.¹

A Berettyó-folyó jobb partjára eső nyomvonalszakaszok Bakonszeg és Darvas határában érintik a Berettyó–Kálló-köze kistáját, ami 88,6 és 1336 m közötti tszf-i magasságú, morotvák, mederroncokkal sűrűn borított, a Ny-i részen löszös homokkal fedett hordalékkúpsíkság. Vertikális felszabdaltsága K-en 3-5 m/km², középső és Ny-i részén 1-2 m/km². A felszín Ny-i része az enyhén hullámos síkság, középső és K-i része az alacsony ármentes síkság domborzattípusba sorolható. Ez utóbbit ártéri síksági részek jellemzik, amelyek a vízszabályozások előtt (Berettyóújfalú-Konyár-Pocsaj vonalán) mocsaras, vizenyős területek voltak. A felszíni formák döntően folyóvízi eredetűek.²

A Berettyó–Kálló-közét elhagyva a nyomvonal kb. 3 km hosszan érinti a Nagy-Sárrét kistáját, ami a Berettyó-síkság 83,9 és 100 m közötti tszf-i magasságú jellegzetes kistája. A Nagy-Sárrét a Sebes-Körös hordalékkúpjának Ny-i lábánál alakult ki, É és D felől folyóhátak határolják, amelyek egy csaknem teljesen zárt, rossz lefolyású mélyedést alakítottak ki. A kis relatív relief (átlagosan 1,5 m/km²) itt többnyire alacsony, ármentes síksághoz kapcsolódik. A tipikus felszíni formák folyóvízi (folyóhát, elhagyott medrek, morotvák stb.) és fluvioeolikus (parti dűne) eredetűek. A kistáj peremein a vízfolyássűrűség többszöröse a belső medencerész értékeinek.³ Végül Füzesgyarmat DK-i határában érik el a tervezett nyomvonalak a Dévaványai-síkot. A a Hortobágy-Berettyó és a Körösök között elhelyezkedő tökéletes síkság tszf-i magassága 84,3 és 94,1 m közötti, K-i része ártéri szintű, középső és Ny-i része alacsony, de ármentes síkság. A Dévaványai-sík az ország egyik legkisebb relatív reliefű kistája, ennek átlagos értéke 0,5 m/km². A kistáj vízszabályozások előtti kisebb mocsarai a Berettyó és részben a Tisza lefolyást kereső árvizeiből táplálkoztak. Morotvák kusza hálózata borítja a felszínt, amelyek nagy része feltöltődött, s enyhe terephullámok formájában jelenik meg, porongok és a laponyagok (fokmenti hát) tagolják.⁴

¹ DÖVÉNYI ZOLTÁN (SZERK.): *Magyarország kistájainak katasztere*. Budapest 2010, 262.

² DÖVÉNYI ZOLTÁN (SZERK.): *Magyarország kistájainak katasztere*. Budapest 2010, 256.

³ DÖVÉNYI ZOLTÁN (SZERK.): *Magyarország kistájainak katasztere*. Budapest 2010, 252–253.

⁴ DÖVÉNYI ZOLTÁN (SZERK.): *Magyarország kistájainak katasztere*. Budapest 2010, 249.

A nagy vízbőségű terület kitűnő telepítőtényezőként hatott a legtöbb régészeti korban, a területet szabdaló vízfolyások magaspartjain a legtöbb régészeti kor embere megtelepedett, de egyes klímaoptimumokban a vizenyős területek szárazulatai is alkalmasak lehettek az emberi megtelepedésre. A jellemzően alacsony reliefű táj egyhangúságát gyakran törik meg emberkéz alkotta tájképi értékű „kunhalmok” (kurgánok, sírhalmok), melyek nagyrészt a késő rézkorra keltezhető temetkezéseket rejtene, a kurgánok legnagyobb intenzitása az érintett nyomvonalon Füzesgyarmattól K-re figyelhető meg a 18-19. századi kéziratok térképei (I-III. katonai felmérés) alapján, ahol a Bárdos-halom és Korhány-halom környezetében egy egykori vízfolyás két partján hosszan elnyúló, kiterjedt kurgánmező húzódik.⁵

Zsáka 1885-ös kataszteri térképén a nyomvonalon szintén középkori településekre utaló helynevek (*Csekehid, Cseke-ér*) azonosíthatók,⁶ amelyek *Csekehida* középkori falu emlékét őrizhetik.⁷ Míg a II. katonai felmérésen található helynevek (*Oros tanya, Oros domb, Orosi puszta*) feltehetően *Orod* középkori falu emlékét őrizhetik.⁸

A tervezett nyomvonal Füzesgyarmattól K-re a *Külső-Pázmán, Pázmán-tanya* helynevekkel jelzett területeket keresztezi, amely egy középkori településre utal. Csánki Dezső adatai alapján *Pázmán* falu első okleveles említése az 1332 és 1337 közötti Pápai tizedjegyzékből ismert, majd több 14–15. századi oklevél is említi a mai Füzesgyarmat határában álló falut. *Pázmán* a középkorban inkább Bihar vármegyéhez tartozhatott.⁹ A falu temploma 1413-ban Szent György tiszteletére volt szentelve, a templom 1571-ben is állt. 1634-ben a falu református papja Barsi Lőrinc volt. 1910-

⁵ A terület halmainak részletes felmérése: BEDE ÁDÁM: *A tiszántúli halmok régészeti geológiai és környezettörténeti szempontú vizsgálati lehetőségei*. Doktori értekezés. Szegedi Tudományegyetem. Szeged 2014, 138–139.

⁶ Zsáka történeti kataszteri

térképe: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral/?bbox=2383377.680783561%2C5961778.353704684%2C2385648.099389344%2C5962664.545501365&map-list=1&layers=3%2C4> (Utolsó megtekintés: 2025.10.09)

⁷ CSÁNKI DEZSŐ: *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában*. I. kötet. Budapest 1890.

(On-line: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Csanki-csanki-dezso-magyarorszag-tortenelmi-foldrajza-a-hunyadiak-koraban-1/i-kotet-3/biharmegye-2586/helysegei-25BB/?list=eyJmaWx0ZXJzIjoeyJNVSI6IFsiTkZPX0tPTlIfQ3NhbmtXzEiXX0sICJxdWVyeSI6ICJjc2VrZWhpZGEifQ> Utolsó megtekintés: 2025. 10. 09.)

⁸ CSÁNKI DEZSŐ: *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában*. I. kötet. Budapest 1890.

(On-line: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Csanki-csanki-dezso-magyarorszag-tortenelmi-foldrajza-a-hunyadiak-koraban-1/i-kotet-3/biharmegye-2586/helysegei-25BB/?list=eyJmaWx0ZXJzIjoeyJNVSI6IFsiTkZPX0tPTlIfQ3NhbmtXzEiXX0sICJxdWVyeSI6ICJpcm9kIn0> Utolsó megtekintés: 2025. 10. 09)

⁹ ECSÉDY ISTVÁN – KOVÁCS LÁSZLÓ – MARÁZ BORBÁLA – TORMA ISTVÁN: *Magyarország Régészeti Topográfiája IV/1. A szeghalmi járás*. Budapest 1982, 88–89., CSÁNKI DEZSŐ: *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában*. I. kötet. Budapest 1890.

(On-line: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Csanki-csanki-dezso-magyarorszag-tortenelmi-foldrajza-a-hunyadiak-koraban-1/i-kotet-3/bekesmegye-2905/helysegei-291A/> Utolsó megtekintés: 2025. 05. 28.)

ben Szeghalmi Gyula a falu templom körüli temetőjét találhatta meg.¹⁰

Az 1., 2. és 3. sz. nyomvonalváltozat egyesülését követő Füzesgyarmat és Körösújfalu közötti szakaszra 2020-ban adatgyűjtés és terepbejárás eredményein alapuló Előzetes Régészeti Dokumentáció Előkészítő Munkarész (ERD1) készült *M47 – Békéscsaba gyorsforgalmi úti összeköttetés V. nyomvonalváltozat* címen.

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett területen és 250 méter széles övezetében 59 ismert (nyilvántartott) régészeti lelőhelyhez kapcsolódó adatot gyűjtöttünk.

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az 1. sz. térképmellékleten ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „*Terinformatika*” mappájában érhetők el.

2.2. Régészeti terepbejárás

A tervezett nyomvonal terepbejárását 2025. április 4. és 2025. szeptember 12. között végeztük el. A nyomvonal jelentős részén tartós fedettség (kaszállóként és legelőként hasznosított gyepterületek) miatt nem lehetett a felszíni vizsgálatokat elvégezni, a két ütemben (késő tavasszal-kora nyáron, majd kora ősszel) végzett terepbejárásokkal az időszakosan fedett (magas lucerna, gázos tarló, sűrű napraforgó és kukorica) fedett területek arányát jelentősen csökkenteni lehetett, így a nyomvonal nagyobb részén a felszíni vizsgálatokat jó és korlátozott megfigyelési viszonyok (sarjadó kukorica és napraforgóvetés, gabonatarló, boronált területek) mellett tudtuk elvégezni.

A nyomvonalon a **82897 Füzesgyarmat-Mészáros-laponyag** és **4253 Füzesgyarmat-Darvasi forduló** lelőhelyeken a felszíni vizsgálatokat a terület fedettsége miatt nem lehetett elvégezni.

A **68401 Berettyóújfalú-Jani csárda** lelőhelyen közepes látási viszonyok (frissen boronált és trágyázott tarló) mellett intenzív szarmata megtelepedésre utaló leletanyagot gyűjtöttünk, ennek eredményeként pontosítottuk a lelőhely kiterjedését.

A **73599 Berettyóújfalú-Nagy-Bócs 3.** lelőhelyen és a lelőhely ismert területétől D-re jelentős mennyiségű őskori, talán bronzkori és szarmata leletanyagot gyűjtöttünk, közepes látási viszonyok (szántás, boronált és gázos tarlóval borított területek) mellett, ennek eredményeként pontosítottuk a lelőhely kiterjedését. A leletanyag a lelőhely É-i részén a Nyártói-csatorna magaspartján sűrűsödik.

¹⁰ SZATMÁRI IMRE: *Békés megye középkori templomai*. Békéscsaba 2005, 140.

A **35204 Berettyóújfalú-Nagy-Bócs-dűlő** lelőhely ismert területét több részterületen hitelesítettük, ahonnan nagyszámú, intenzív őskori (újőkori, bronzkor) és szarmata megtelepedésre utaló kerámiaanyag mellett 1 db kő pattinték, 1 db orsógomb és 1 db kora újkori cseréppipa töredék is előkerült. A lelőhely kiterjedését helyben hagytuk!

Az **56868 Berettyóújfalú-Berettyószentmárton, Nyártói-csatorna nyugati oldala** lelőhelyet is érintettük a terepbejárás során, de a 47. sz. főút K-i oldalán húzódó rossz látási viszonyokkal jellemezhető, lucernával és gázos gabonatarlóval borított felszínen régészeti leletet nem találtunk.

Zsáka belterületén, a 47. sz. főút mentén a **86331 Zsáka-József Attila u., Nyugat (Vízmu-kút)** lelőhely bővítését indokló jelentős számú őskori (újőkori) és kevés késő középkori kerámialeleteket gyűjtöttünk a jól kutatható szántott felszínen.

Zsáka belterületén, szintén a 47. sz. főút két oldalán, a lelőhely ismert területének környezetéből előkerült kerámia (őskori, újőkori/rézkori, Árpád-kori és kora újkori anyag) és kőeszköz leletek (pengemagkő, pattintott eszközök és pattintási hulladék) alapján a **32626 Zsáka-Szőlőskert** lelőhely jelentős mértékű bővítése vált indokolttá.

A terepbejárás során érintettük a **69333 Zsáka-Köles-ér** lelőhely poligonált területét, de a korlátozottan kutatható (napraforgóval és lucernával borított) felszínen régészeti leletanyagot nem találtunk.

Zsákától Ny-ra, a 47. számú főút D-i oldalán közepes látási viszonyok mellett (boronált szántó, lucerna és tarló) gyűjtött őskori, újőkori, szarmata és Árpád-kori leletanyag alapján **86995 Zsáka-Álomzugi-tanya, É** lelőhely bővítése vált indokolttá.

A **88831 Zsáka-Dögtemető** lelőhely ismert területétől K-re 1 db őskori kerámatöredéket gyűjtöttünk, ami a lelőhely kismértékű bővítését indokolja.

A **43875 Zsáka-Veszi-dűlő III.** lelőhelyen jelentős számú, intenzív újőkori megtelepedésre utaló kerámiaanyagot és egy őrlőkövet gyűjtöttünk jó látási viszonyok mellett, az előkerült leletek a lelőhelypoligon jelentős bővítését indokolják.

A **43874 Zsáka-Veszi-dűlő II.** lelőhely ismert területének környezetéből a 47. sz. főút két oldalán változó látási viszonyok mellett (tarló, boronált szántó) jelentős mennyiségű őskori, főként újőkori (AVK és Körös-kultúra?), szarmata és Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk, 1 db orsógomb töredéke is előkerült. Az előkerült leletek a lelőhely jelentős mértékű bővítését indokolják.

A Berettyótól közvetlenül D-re, a **69339 Zsáka-Juhász-dűlő 1.** lelőhely ismert területéről és annak környezetéből közepes látási viszonyok mellett (lucerna, kukoricatarló) nagy mennyiségű, intenzív megtelepedésre utaló őskori, szarmata és Árpád-kori kerámiatöredék, valamint egy orsógomb és egy szarmata edényaljból csiszolt, átfűrt hálonehezék is előkerült.

A Kék-Kállótól É-ra, a **nyilvántartásba vétel alatt álló Zsáka-Kis-oros-dűlő** lelőhely kutatott területétől D-re, közepes látási viszonyok mellett a lelőhely bővítését indokló jelentős számú őskori, szarmata és Árpád-kori kerámiaanyagot gyűjtöttünk.

A **43876 Darvas-Olasz-zug** lelőhely ismert területén közepes látási viszonyok mellett (térdig érő kukorica) 1 db kisméretű Árpád-kori kerámiatöredéket találtunk.

Darvastól közvetlenül K-re, a **67163 Darvas-Malom-zug 1.** lelőhely ismert területén közepes látási viszonyok (frissen boronált felszín), illetve attól K-re nagy mennyiségű újkőkori és kevés Árpád-kori kerámiatöredéket, 1 db köpattintéket és 1 db őskori örlőkövet gyűjtöttünk, amelyek a lelőhely jelentős bővítését indokolják.

A **79325 Darvas-Borjú-nyomás Nyugat (Jókai és Kossuth utcák által határolt)** lelőhely ismert területétől K-re, a 47. főút K-i oldalán, közepes látási viszonyok (gabonatarló) mellett nagy mennyiségű, de apróra tört, nehezen keltezhető őskori kerámiát gyűjtöttünk. A lelőhely jelentős mértékű bővítése vált indokolttá. A lelőhely bővítési területén középkori településnyomok nem mutatkoztak. A templom, mint épített örökségi elem nem a beruházás nyomvonalában fekszik.

A **92555 Csökmő-Kóróssziget, Bekötőút** lelőhely ismert területétől K-re a 47. sz. főút Ny-i oldalán kevés őskori kerámialeletet gyűjtöttünk, ami a lelőhely kisméretű bővítését indokolja.

A **92553 Csökmő-Pircsi-dűlő, Észak** lelőhely ismert területétől Ny-ra a 47. sz. főút Ny-i oldalán nagy mennyiségű bronzkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk, ami a lelőhely bővítését indokolja.

A Kutas-főcsatornától D-re Kóróssziget településrésztől Ny-ra nagy mennyiségű, intenzív megtelepedést jelző őskori, főként késő bronzkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk, ami alapján az **58624 Csökmő-Kóróssziget** lelőhely bővítése vált szükségessé.

A **4260 Füzesgyarmat-Külső-Pázmán** lelőhelyen csak kisebb, jól kutatható boronált szakaszokat tudtunk vizsgálni a lelőhely legnagyobb részét sűrű gabona fedte, így az kutathatatlannak bizonyult. A területről őskori, szarmata, Árpád-kori és késő középkori kerámiatöredékeket, fenőköveket, orsógomb töredéket gyűjtöttünk, valamint egy szarmata üveggyöngy is előkerült. Az üveggyöngy feltehetően egy, a lelőhelyen húzódó római császárkori

temetőre utalhat. A későközépkori leletek nagy száma alapján körvonalazható az írott forrásokban is említett *Pázmán* falu, a vizsgálható szakaszokon a falu templomának nyomát nem találtuk meg!

A nyilvántartásba vétel alatti **Füzesgyarmat-Pázmán-fenék II.** lelőhelyen őskori, vaskori és Árpád-kori leleteket gyűjtöttünk, az előkerült leletek alapján a lelőhely poligonált területének kismértékű bővítése vált indokolttá.

A Kereszt-ér-sarok határrészben a korlátozottan kutatható boronált felszínen jelentős számú őskori és Árpád-kori kerámialeletet gyűjtöttünk, amelyek a **4291** számon nyilvántartott **Füzesgyarmat-Kereszt-ér-sarok** lelőhely (felszíni telepnyom) jelentős bővítését indokolja.

A lelőhely É-i részén fekszik a **4290 Füzesgyarmat-Kereszt-ér-sarok** néven nyilvántartott kurgán, amely kis magassága (0,5-1 m) ellenére is tájképi értéket képvisel a rendkívül alacsony reliefű tájban, így ezen az úttengelyben érintett tájképi értékű régészeti lelőhely elkerülése ajánlott.

A lelőhely DNY-i részén fekszik az úttengely 250 m-es pufferzónájában a **82895 Füzesgyarmat-Mester-halom** nevű kurgán, amelyet a Vargazug-Keresztér-Tengerzugi csatorna létesítése során átvágtak, de a legalább 1-1,5 m magasságú kurgán ennek ellenére is tájképi értékkel bír, É-i oldalát természetes gyeppel borítja, D-i oldala mezőgazdasági művelés alatt áll.

A nyilvántartásba vétel alatti **Füzesgyarmat-Három halom mente** lelőhely poligonált területétől ÉK-re kiemelkedően intenzív lelőhelyrészeket azonosítottunk, őskori, szarmata és Árpád-kori kerámialeletek alapján, amely a lelőhely jelentős bővítését indokolja. A lelőhely területén belül álló **4249 Füzesgyarmat-Bárdos-halom** kiterjedése a korábban rögzített É-i irányban nagyobb lehet, azt több nyomvonal változat is érinti, a több méter magasságú, jelentős tájképi értékkel bíró kurgán elkerülése indokolt.

A **4304 Füzesgyarmat-Egyes-zug-dűlő** lelőhely (kurgán) az úttengelytől kb. 70 m-re ÉNy-ra húzódik, az alacsony magasságú (0,5-0,8 m), művelt felszínű kurgán tájképi értékkel bír.

A **4251 Füzesgyarmat-Nyéki-dűlő** lelőhelytől DNY-ra, a korlátozottan kutatható felszínen gyűjtött őskori, szarmata, Árpád-kori és késő középkori leletek alapján a lelőhely bővítése vált indokolttá. A külön poligonként szereplő **4250** azonosítószámon nyilvántartott lelőhely, mint temető továbbra is külön kezelendő.¹¹

A darvasi út mentén, a jól kutatható boronált felszínen a **82929 Füzesgyarmat-Darvasi-forduló III.** lelőhely (halomsír) területéről kevés őskori kerámiatöredéket gyűjtöttünk. A művelt

¹¹ ECSÉDY ISTVÁN – KOVÁCS LÁSZLÓ – MARÁZ BORBÁLA – TORMA ISTVÁN: *Magyarország Régészeti Topográfiája IV/1. A szeghalmi járás.* Budapest 1982, 87.

felszínű (kb. 1-1,2 m magasságú) halomsír a korábban rögzített poligontól D-i irányban nagyobb lehet, illetve a gyűjtött leletanyag alapján felszíni telepnyomként is nyilvántartható.

A **4303** korábban halomsírként és telepnyomként nyilvántartott **Füzesgyarmat-Darvasi-forduló** nevű lelőhelyen felszíni leletanyagot nem találtunk, de a lelőhelyen álló halom jól körülhatárolható volt, így külön lelőhelyként határoltuk le. Az **új lelőhely a Füzesgyarmat-Darvasi forduló halma** nevet kapta. A művelt felszínű, kb. 1,5 m magasságú halmot a műút az É-i részén kismértékben roncsolta, de ennek ellenére jelentős tájképi értékkel bír. Az úttengelyben érintett halom elkerülése ajánlott.

A **4302** azonosítószámú **Füzesgyarmat-Darvasi-forduló** néven nyilvántartott kurgán jelenleg mezőgazdasági művelés alatti területen fekszik (lucerna borítja), de kimagasló tájképi értékkel bír kb. 2 m-es magasságával, a beruházás 50 m-es pufferzónájában található lelőhelyre a további tervezés során mindenképp figyelmet kell fordítani.

A **4253** azonosítószámú **Füzesgyarmat-Darvasi forduló** néven nyilvántartott, a II. és III. katonai felmérésen szereplő kurgánt nem lehetett azonosítani.

Szintén nem tudtuk azonosítani a roncsolt állapotú **82897 Füzesgyarmat-Mészáros-laponyag** néven nyilvántartott kurgánt a magasra nőtt gabonában, melyen már a II. katonai felmérés alapján is út haladt, a lelőhely nagyobb részét ma a Füzesgyarmatot Darvassal összekötő út fedheti.

Bakonszeg határában 1 új régészeti lelőhelyet azonosítottunk:

A Kék-Kálló jobb partján, enyhén hullámos felszínen, közepes látási viszonyok (napraforgó, gazos tarló) mellett egy kis kiterjedésű közepes intenzitással jelentkező őskori leletanyagot gyűjtöttünk.

Az új lelőhely a Bakonszeg-Kék-Kálló-köz 3. nevet kapta.

Furta közigazgatási területén a következő új régészeti lelőhelyeket azonosítottuk:

A Veres-hát és Ürmös-hát határrészen a Zsáka-Furtai-határcsatorna és a Györgyös-Szerűsszigeti-csatorna által közbezárt területen, melyen ÉK-DNY irányban a 47. számú főút halad át változó látási körülmények között (legelő, gabonatarló, boronált felszín, lucerna) kiemelkedő mennyiségű őskori (újkor, középső- és késő bronzkori, talán vaskori), valamint szarmata, Árpád-kori és kevés késő középkori kerámiaanyagot gyűjtöttünk, a lelőhely középső részéről előkerült császárkori borostyánkő gyöngy esetlegesen egy szarmata temetőre utalhat. **Az új lelőhely a Furta-Veres-hát** nevet kapta.

A Korda-sziget-dűlő határrészben, a Györgyös-Szérússzigeti-csatornától D-re, a Temető u. és Szabadság u. végződésétől K-re található mezőgazdasági telephelyektől K-re közepes látási viszonyok mellett (boronált felszín) közepes intenzitással jelentkező őskori és kevés szarmata leletanyagot gyűjtöttünk, valamint egy kő pattinték is előkerült. Az **új lelőhely a Furta-Korda-sziget-dűlő** nevet kapta.

A Nagytói-csatornától D-re, a Tó-köz határrészben, közepes látási viszonyok mellett (frissen boronált terület) a magasparti részen kevés őskori és szarmata kerámiatöredék, valamint egy obszidián pattinték került elő. Az **új lelőhely a Furta-Tó-köz Ny.** nevet kapta.

A Herés határrészben egy, a Furta-Nagytói-csatorna által kettévágott. környezetéből enyhén kiemelkedő dombon gyér újkőkori és középkori megtelepedésre utaló kerámiaanyagot gyűjtöttünk. Az **új lelőhely a Furta-Herés** nevet kapta.

Furtától D-re, a Furta-Nagytói-csatorna kanyarulatának D-i partján intenzív megtelepedésre utaló, nagymennyiségű őskori, főként újkőkori leletanyagot (kerámiatöredékek, kőbalta töredék és egyéb csiszolt kőeszköz töredékek) gyűjtöttünk közepes látási viszonyok (frissen boronált) mellett. Az **új lelőhely a Furta-Hangás** nevet kapta.

A furtai köztemetőtől D-re, a komádi út K-i oldalán kevés szarmata és Árpád-kori kerámiatöredéket gyűjtöttünk rossz látási viszonyok (frissen boronált terület) mellett, a gyér intenzitású **új lelőhely a Furta-Hangyás** nevet kapta.

A komádi út két oldalán az Ölyvös-csatorna mentén hosszan elnyúlóan nagyszámú őskori, szarmata, valamint kevés Árpád-kori és kora újkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk. Közepes és jó látási viszonyok (frissen boronált területek, gabonatarló) mellett. Az **új lelőhely a Furta-Györgyös-ér és Korda-ér köze** nevet kapta.

A Györgyös-Szérússzigeti-csatorna kanyarulatának D-i oldalán, Györgyös határrészben, Zsáka és Furta határának K-i oldalán egy rendkívül intenzív őskori (főként újkőkori), szarmata és Árpád-kori telepnyomot azonosítottunk. Az **új lelőhely a Furta-Györgyös** nevet kapta.

A 47. számú főút É-i oldalán a Káposztás-kert határrészben nagy területen szóródva kevés őskori (kerámiatöredékek és pattintott kő), Árpád-kori, késő középkori/kora újkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk, ami alapján egy nagy kiterjedésű, de alacsony intenzitású lelőhelyet határoltunk le. Az **új lelőhely a Furta-Káposztás-kert** nevet kapta.

A 47. számú főúttól É-ra a Pocos-kert határrészben kis területen szóródva kevés kora újkori

leletanyagot gyűjtöttünk, ami alapján egy bizonytalanul lehatárolható lelőhelyet azonosítottunk. Az **új lelőhely** a **Furta-Pocos-kert** nevet kapta.

A Zsáka-Furtai-határcsatorna D-i oldalán a furtai Sut-kert határrészben rossz látási viszonyok (frissen boronált szántó) mellett kevés őskori és szarmata kerámiatöredéket gyűjtöttünk, ami alapján egy gyér, de hosszan elhúzódó lelőhelyet azonosítottunk. Az **új lelőhely** a **Furta-Sut-kert** nevet kapta.

Zsáka és Furta határát is érintve, a furtai Pocos-kerttől É-ra kevés őskori és középkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk rossz látási viszonyok (napraforgó és magas lucerna) között. Az új lelőhely a **Furta-Pocos-kert 2.** nevet kapta.

Emellett Furta területéről több tervezett nyomvonalszakaszból kerültek elő szórványleletek.

Korábban, Lukács Sándor, a Katolikus Karitászs furtai csoportjának vezetője a Szent László-templom kertjéből származó leleteket adott át Aranyos Annamária számára, amiket közműépítés során találtak. A terepbejárás során megkíséreltük a lelőhely hitelesítését, de a templom kertjét zárva találtuk. Az átadott őskori (újkőkori, vagy rézkori) és középkori (Árpád-kori és későközépkori) és újkori kerámialeletek, kőbalta, fenőkö töredék, cseréppipa alapján egy többkorszakos lelőhely húzódhat a 18. században épült templom alatt. Felszíni vizsgálatok hiányában és a környező területek beépítettsége miatt bizonytalanul lehatárolható **új lelőhely** a **Furta-Szent László-templom** nevet kapta.

Zsáka közigazgatási területén a következő új lelőhelyeket azonosítottuk:

Furta belterületétől K-re, de már Zsáka közigazgatási területén, a Zsáka-Furtai-határcsatorna Ny-i oldalán, frissen boronált területen közepes látási viszonyok mellett, 1db őskori kerámiatöredék és 1 db obszidián pattinték alapján azonosítottuk a **Zsáka-Zsáka-Furtai-csatorna partja** nevű, bizonytalanul lehatárolható **új lelőhelyet**.

A Zsáka-Furtai-csatorna, mint egykori élővízfolyás magaspartján kevés pattintott kőeszközlelet és késő középkori kerámiatöredék alapján egy alacsony intenzitású, bizonytalanul lehatárolható **új lelőhelyet** azonosítottunk, ami a **Zsáka-Fehér-tó** nevet kapta.

A Györgyös-Szérússzigeti-csatorna egyik ágának, mint egy egykori élővízfolyásnak a magaspartján jó megfigyelési viszonyok mellett rendkívül intenzív kora újkőkori (Körös-kultúra) és alacsony intenzitású Árpád-kori leletanyag alapján egy **új lelőhelyet** azonosítottunk, ami a **Zsáka-Fehér-tó 2.** nevet kapta. A Györgyös-Szérússzigeti-csatornától É-ra korlátozottan kutatható, napraforgóval és kukoricával borított felszínen kevés őskori és középkori

kerámiatöredéke alapján egy bizonytalanul lehatárolható **új lelőhelyet** azonosítottunk, ami a **Zsáka-Györgyös-ér É.** nevet kapta.

Zsáka-Furtai-határcsatorna Ny-i oldalán a Bicó-dűlő határrész É-i részén jelentős mennyiségű őskori és szarmata kerámiatöredék és 1 db pattintott kőeszköz alapján egy **új lelőhelyet** azonosítottunk, ami a **Zsáka-Bicó-dűlő** nevet kapta.

Zsáka-Furtai-határcsatorna Ny-i oldalán a Bicó-dűlő határrész D-i részén, a magasparti területeken korlátozottan vizsgálható gabonatarlóval és lucernával borított területeken jelentős számú őskori, kevés szarmata és Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk, az ezek alapján lehatárolt közepes intenzitású **új lelőhely** a **Zsáka-Bicó-dűlő 2.** nevet kapta.

Zsákától Ny-ra, a 47. sz. főúttól D-re a korlátozottan kutatható lucernával, gabona- és kukoricatarlóval borított területeken gyűjtött jelentős mennyiségű őskori és kimagasló számú középkori leletanyag alapján azonosított **új lelőhely** a **Zsáka-Csekehida** nevet kapta. A lelőhely a középkori *Csekehida* faluval lehet azonos a 19. század végi kataszteri térképen megfigyelhető helynevek alapján. A lelőhely területén előkerült téglák és faragott kő töredékek, embercsont maradványok alapján azonosítani tudtuk a település templomát és az azt körülvevő temetőt is, az épített örökségi elemet fedő **új lelőhely** a **Zsáka-Csekehida temploma** nevet kapta.

A Békás nevű határrészben, az Álomzugi tanya bekötőútja és a vekerdi bekötő út közötti területen, a 47. sz. főúttól D-re nagy mennyiségű intenzív megtelepedésre utaló őskori (újkor) és szarmata kerámiatöredéket gyűjtöttünk, ami lehatárolásra került a **Zsáka-Békás** elnevezésű **új lelőhely**.

A 47. számú főút D-i oldalán közepes látási viszonyok mellett (boronált szántó, lucerna és tarló) gyűjtött középső újkor (AVK) leletanyag alapján azonosítottunk egy **új lelőhelyet**, ami a **Zsáka-Cserepes** neve kapta.

A Darvas-Bogárzói-csatorna mentén, annak K-i oldalán, a Sóstó-hát határrészben közepes látási viszonyok mellett (gabonatarló) került azonosításra intenzív őskori (újkor és bronzkori) és kevés Árpád-kori lelet alapján a **Zsáka-Sóstó-hát** elnevezésű **új lelőhely**.

A Darvas-Bogárzói-csatorna kanyarulatától É-ra azonosítottuk a **Zsáka-Kengyel** nevű **új lelőhelyet** kis területen szóródó, intenzív őskori, kevés szarmata, valamint Árpád-kori/középkori leletek alapján. Zsáka határának Ny-i részén változó látási viszonyok mellett gyűjtött kis számú őskori és kora újkor lelet alapján azonosítottuk a **Zsáka-Veszi-pusztá** nevű **új lelőhelyet**.

A 47. sz. főút két oldalán Zsáka és Darvas határán, közepes intenzitással jelentkező újkőkori, bronzkori, kevés szarmata és Árpád-kori lelet és néhány kőeszköz alapján azonosítottuk a **Zsáka-Nagy-ököri-hát** nevű új lelőhelyet.

Szintén a 47. sz. főút két oldalán Zsáka határának Ny-i részén közepes intenzitással jelentkező őskori, újkőkori és kevés szarmata kerámialelet és 1db obszidián pattinték alapján azonosítottuk a **Zsáka-Nagy-ököri-hát 2.** nevű új lelőhelyet.

Darvas közigazgatási területén a következő új lelőhelyeket azonosítottuk:

Darvastól K-re egy mára felhagyott vízfolyás magaspartján, a Szigeti dűlő határrészben jelentős mennyiségű őskori, Árpád-kori és kevés kora újkori lelet alapján közepes látási viszonyok mellett egy hosszan elnyúló, közepes intenzitású lelőhelyet határoltunk le. Az **új lelőhely** a **Darvas-Szigeti-dűlő** nevet kapta.

Szintén Darvastól K-re, az egykori hajcsárút mentén, jó látási viszonyok mellett őskori, Árpád-kori és kora újkori kerámialeletek alapján azonosítottuk a gyér intenzitású, kis kiterjedésű **Darvas-Hajcsárút 1.** nevű új lelőhelyet.

Az egykori hajcsárúttól DNy-ra, egy egykori vízfolyás mentén hosszan elnyúlva, közepes látási viszonyok mellett (mélyszántás) azonosítottuk kevés őskori, vaskori és kora újkori kerámatöredék, valamint kőeszköz leletek (magkő, penge) és kisebb gyepvasérc szóródás alapján a **Darvas-Hajcsárút 2.** nevű új lelőhelyet.

Az egykori hajcsárúttól É-ra, a Darvas-Bogárzói-csatorna partján változó látási viszonyok (gabonatarló, lucerna) mellett kevés őskori és középkori kerámatöredék és kőeszköz lelet alapján azonosítottuk a **Darvas-Hajcsárút 3.** nevű új lelőhelyet.

Darvastól D-re, a 47. sz. főút Ny-i oldalán közepes látási viszonyok mellett, lucernával borított területen kevés szarmata kerámatöredéket gyűjtöttünk, ami alapján a **Darvas-Kisasszony földje** nevű új lelőhely került lehatárolásra.

Darvastól D-re a 47. sz. főút két oldalán, a Kocsordos határrészben kiemelkedő mennyiségű őskori (újkőkori és bronzkori), szarmata, avar és Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk, ami alapján lehatárolásra került a **Darvas-Kocsordos** nevű új lelőhely.

Darvastól D-re, a 47. sz. főút K-i oldalán, a Csikorgós-ér kanyarulatának D-i magaspartján közepes látási viszonyok mellett (térdig érő köles) gyűjtött kevés őskori és szarmata kerámatöredék alapján lehatárolásra került a **Darvas- Csikorgós-ér 1.** nevű új lelőhely.

Darvastól D-re, a 47. sz. főút két oldalán, a Csikorgós-ér magaspartján közepes látási viszonyok mellett (térdig érő köles, lucerna) gyűjtött kevés őskori és szarmata kerámiatöredék alapján lehatárolásra került a **Darvas- Csikorgós-ér 2.** nevű új lelőhely.

Darvastól D-re, a 47. sz. főút K-i oldalán, a Csikorgós-ér kanyarulatának É-i magaspartján közepes látási viszonyok mellett (frissen boronált terület) gyűjtött kevés őskori kerámia- és pattintott kőeszköz töredék alapján lehatároltuk a **Darvas- Csikorgós-ér 3.** nevű új lelőhelyet.

A Borbola-csatornától É-ra, a 47. sz. főút Ny-i oldalán, közepes látási viszonyok mellett (lucerna) gyűjtött kevés újkőkori és Árpád-kori kerámiatöredék alapján lehatároltuk a **Darvas- Csikorgós-ér 4.** nevű, kis kiterjedésű, de közepes intenzitású új lelőhelyet.

Csökmő közigazgatási területén a következő új régészeti lelőhelyeket azonosítottuk:

A Borbola-csatorna és a Kutas-főcsatorna között a Barsai-legelővel szemközt, a 47. sz. főút K-i oldalán közepes látási viszonyok mellett nagy számú kerámialelet alapján egy intenzív szarmata lelőhelyet azonosítottunk. Az új lelőhely a **Csökmő-Barsai-legelő É.** nevet kapta.

A Váci-dűlő határrészben a Kutas-főcsatorna és a 47. sz. főút között, szántott területen közepes megfigyelési viszonyok között egy közepesen intenzív őskori és szarmata lelőhelyet azonosítottunk egy egykori vízfolyás É-i magaspartján. Az új lelőhely a **Csökmő-Váci-dűlő** nevet kapta.

A 47. sz. főúttól É-ra, a kórósszigeti bekötőút két oldalán hosszan elnyúlóan egy intenzív őskori és szarmata lelőhelyet azonosítottunk, a nyomvonal megközelítése során. Az új lelőhely a **Csökmő-Kóróssziget 2.** nevet kapta.

Füzesgyarmat határában 1 új régészeti lelőhelyet azonosítottunk:

A 4303 korábban halomsírként és telepnyomként nyilvántartott **Füzesgyarmat-Darvasi-forduló** nevű lelőhelyen felszíni leletanyagot nem találtunk, de a lelőhelyen álló halom jól körülhatárolható volt, így külön lelőhelyként határoltuk le. Az új lelőhely a **Füzesgyarmat-Darvasi forduló halma** nevet kapta. A művelt felszínű, kb. 1,5 m magasságú halmot a műút az É-i részén kismértékben roncsolta, de ennek ellenére jelentős tájképi értékkel bír. Az úttengelyben érintett halom elkerülése ajánlott.

A vizsgálható területet és az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését a 2. sz. térképmellékleten ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

2.3. Az értékvizsgálat eredményének összefoglalása

Az összes nyomvonal-változatra elvégzett adatgyűjtés során 59 nyilvántartott és nyilvántartásba vétel alatt álló régészeti lelőhelyről gyűjtöttünk információt a tengelyek 250 m szélességű pufferzónájában, melyek száma az elvégzett terepbejárás után 102-re emelkedett.

A régészeti értékvizsgálat során azonosított régészeti lelőhelyek:

Adatgyűjtés során a fejlesztési területen és pufferzónájában azonosított régészeti lelőhelyek vármegyéenként felsorolva:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Békés vármegye					
Füzesgyarmat - Kis-Csikér-dűlő II.	nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Csató-tanyától D-re	nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkör, Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Három-halom mente	nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkör, vaskör, szarmata, avar, Árpád-kör, késő középkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Egyes-zug-dűlő	4304	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Bárdos-halom	4249	helyszíni szemle	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskör, őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4300	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4250	terepbejárás	telepnyom (felszíni), temetkezés, szórványlelet	őskör, római kör (szarmata), népvándorlás kör, Árpád-kör,	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4251	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, római kör (szarmata), Árpád-kör, késő középkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Mester-halom	82895	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Kereszt-ér-sarok	4290	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Kereszt-ér-sarok	4291	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Árpád-kör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Kis Gergely -tanya	4292	terepbejárás	halomsír	őskör/rézkör	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4253	terepbejárás	halomsír	őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4297	terepbejárás	halomsír	őskör/rézkör	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4298	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	római kör (szarmata)	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4302	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	puffer-zónában

Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4303	helyszíni szemle	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskor/rézkor, bronzkor, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló III.	82929	helyszíni szemle, terepbejárás	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskor/rézkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - volt Vörös Csillag TSZ mellett	nyilvántartásb a vétel alatt	adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	rézkor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Korhány-halom	4254	helyszíni szemle	halomsír	őskor/rézkor	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Külső-Pázmán	4260	terepbejárás	telepnyom (felszíni), templom temetkezés, település	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő-középkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Szomjú-hát	4255	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora bronzkor (Nyírség-kultúra)	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Pázmán-fenék II.	nyilvántartásb a vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkor, vaskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Csiff-Vargazugi-csatornától É-ra	nyilvántartásb a vétel alatt	adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkor, vaskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Mészáros-laponyag	82897	helyszíni szemle	halomsír	őskor/rézkor	puffer-zónában
Füzesgyarmat - Darvasi forduló halma	Új lelőhely	terepbejárás	halomsír	őskor/rézkor	tengelyben érintett
Hajdú-Bihar vármegye					
Darvas - Csiff-major ÉNY	85585	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata)	puffer-zónában
Darvas - Malom-zug 1.	67163	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	bronzkor	tengelyben érintett
Darvas - Borjú-nyomás Ny (Jókai és Kossuth utcák által határolt)	79325	terepbejárás	telepnyom (felszíni), templom	bronzkor, késő avar kor, késő középkor, újkor	tengelyben érintett
Darvas - Olasz-zug	43876	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör	puffer-zónában
Darvas - Szigeti-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, Árpád-kor, kora újkor	tengelyben érintett
Darvas-Kisasszony földje	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	tengelyben érintett
Darvas - Kocsordos	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkör, bronzkor, szarmata, avar kor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Darvas - Csikorgós-ér 1.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	puffer-zónában
Darvas - Csikorgós-ér 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Darvas - Csikorgós-ér 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	puffer-zónában

Darvas -Csikorgós-ér 4.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, Árpád-kor	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 1.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, Árpád-kor, kora újkor	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, kora újkor	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett
Zsáka - Kis-Oros-dűlő	98039	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkör,szarmata, avar kor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Köles-ér	69333	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Juhász-dűlő 1.	69339	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Juhász-dűlő 2.	69341	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkör, római kor (szarmata)	puffer--zónában
Zsáka - Külső-Orod	81313	terepbejárás, helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő-középkor, újkor	puffer-zónában
Zsáka - Kengyel-érsziget	83527	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	rézkor, Árpád-kor	puffer-zónában
Zsáka - Veszi-dűlő	43873	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkör, római kor (szarmata)	puffer-zónában
Zsáka - Veszi-dűlő II.	43874	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-dűlő III.	43875	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör	tengelyben érintett
Zsáka - Dögtemető	88831	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör	tengelyben érintett
Zsáka - Gombás-érpártja	42262	adatgyűjtés, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör (Tiszai-kultúra), késő-középkor	puffer-zónában
Zsáka - Gombás-érpártja II.	42263	adatgyűjtés, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör (Tiszai-kultúra), rézkor	puffer-zónában
Zsáka - Álomzugitánya É.	86995	adatgyűjtés, helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	tengelyben érintett
Zsáka - Hosszú-hát III.	43872	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkör, Árpád-kor	puffer-zónában
Zsáka - József Attila utca (Vízmu-kút)	86331	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, késő középkor	puffer-zónában
Zsáka - Táncsics Mihály utca	88787	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni), temető	őskor	puffer-zónában
Zsáka - Körtvélyes	68525	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	puffer-zónában
Zsáka - Zsáka-Furtai csatorna partja	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	tengelyben érintett
Zsáka - Fehér-tó	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, késő középkor	puffer-zónában
Zsáka - Fehér-tó 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör (Körös-kultúra), Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Györgyös-ér É.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett

Zsáka - Bicó-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Zsáka - Bicó-dűlő 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, vaskor (?), Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida temploma	Új lelőhely	terepbejárás	templom, templom körüli temető	Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Sóstó-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkor, bronzkor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Kengyel	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-pusztá	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Békás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkor, szarmata	tengelyben érintett
Zsáka - Cserepes	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Nagy-ökör-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkor, szarmata	tengelyben érintett
Zsáka - Nagy-ökör-hát 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkor	tengelyben érintett
Csökmő - Kóróssziget	58624	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, késő bronzkor (Gáva-kultúra)	tengelyben érintett
Csökmő - Kóróssziget, Kis-domb	91447	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkor	puffer-zónában
Csökmő - Kóróssziget, Bekötőút	92555	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	bronzkor/késő-bronzkor, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Csökmő - Pircsi-dűlő, É	92553	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, középkor	tengelyben érintett
Csökmő - Barsai-legelő É.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	tengelyben érintett
Csökmő - Váci-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Csökmő - Kóróssziget 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	puffer-zónában
Furta - Kun Béla körút	59400	adatgyűjtés, helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor	puffer-zónában
Furta - Köztemető	59408	adatgyűjtés, helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor	puffer-zónában
Furta - Ludas-tó-köz	81573	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	bronzkor	puffer-zónában
Furta - Györgyös-csatorna	61518	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Árpád-kor, késő középkor	puffer-zónában
Furta - Csátó-oldal, Zsáka 1. jelű mélyfúrás	59872	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata)	puffer-zónában
Furta - Káposztás-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, Árpád-kor, kora újkor	tengelyben érintett

Furta - Veres-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, bronzkor, vaskor, Árpád-kor, késő középkor	tengelyben érintett
Furta - Korda-sziget-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Furta - Tó-köz Ny	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Furta-Herés	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	középkor	tengelyben érintett
Furta - Hangás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Furta - Hangyás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	puffer-zónában
Furta - Györgyös-ér és Korda-ér köze	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	tengelyben érintett
Furta - Györgyös	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Furta - Káposztás-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, Árpád-kor, késő középkor/kora újkor	tengelyben érintett
Furta - Pocos-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	kora újkor	tengelyben érintett
Furta - Sut-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Furta - Pocos-kert 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett
Furta - Szent László-templom	Új lelőhely	terepbejárás	telep	őskor, újkőkor, rézkor, Árpád-kor, késő középkor, újkor	puffer-zónában
Bakonszeg - Kék-Kálló-köz 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telep	őskor	tengelyben érintett
Berettyóújfalu - Nagy-Bócs 3.	73599	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, vaskor (kelta), római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Berettyóújfalu - Jani csárda	68401	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Berettyóújfalu - Nagy-Bócs-dűlő	35204	terepbejárás, ásatás	telepnyom (felszíni), település, temető,	őskor, újkőkor (Körös-kultúra, AVK, Esztár-csoport), rézkor (Bodrogkeresztúr-kultúra, Baden-kultúra), bronzkor (Makó-, Gáva-kultúra), vaskor (szkíta), római kor (szarmata), késő avar kor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Berettyóújfalu - Berettyószentmárton, Nyártói-csatorna nyugati oldala	56868	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkor (Körös-kultúra), római kor (szarmata)	tengelyben érintett

A tervezett 1. számú, 2. számú és 3. számú nyomvonalváltozat együttesen haladó szakaszait érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelelőhely jellege:	Lelelőhely kora:	Pozíciója:
<i>Berettyóújfalu - Nagy-Bócs 3.</i>	73599	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, vaskor (kelta), római kor (szarmata)	tengelyben érintett
<i>Berettyóújfalu - Jani csárda</i>	68401	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	római kor (szarmata)	tengelyben érintett
<i>Berettyóújfalu - Nagy-Bócs-dűlő</i>	35204	terepbejárás , ásátás	telepnyom (felszíni), település, temető,	őskor, újkőkor (Körös-kultúra, AVK, Esztár-csoport), rézkor (Bodrogkeresztúr-kultúra, Baden-kultúra), bronzkor (Makó-, Gáva-kultúra), vaskor (szkíta), római kor (szarmata), késő avar kor, Árpád-kor	tengelyben érintett
<i>Berettyóújfalu - Berettyószentmárton, Nyártói-csatorna nyugati oldala</i>	56868	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkor (Körös-kultúra), római kor (szarmata)	tengelyben érintett
<i>Furta - Csátó-oldal, Zsáka 1. jelű mélyfúrás</i>	59872	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata)	pufferzónában
<i>Furta - Veres-hát</i>	Új lelőhely	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, bronzkor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
<i>Füzesgyarmat - Csátó-tanyától D-re</i>	nyilvántartásba vétel alatt	terepbejárás , adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkor, rézkor, Árpád-kor	tengelyben érintett

A tervezett 2. számú és 3. számú nyomvonalváltozat együttesen haladó szakaszát érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelelőhely jellege:	Lelelőhely kora:	Pozíciója:
<i>Furta - Veres-hát</i>	Új lelőhely	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, bronzkor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
<i>Furta-Káposztás-kert</i>	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, Árpád-kor, kora újkor	tengelyben érintett
<i>Furta-Pocos-kert</i>	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	kora újkor	tengelyben érintett
<i>Furta - Pocos-kert 2.</i>	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett
<i>Zsáka - Táncsics Mihály utca</i>	88787	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni), temető	őskor	pufferzónában
<i>Zsáka - Körtevényes</i>	68525	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor	pufferzónában
<i>Zsáka - József Attila utca (Vízmu-kút)</i>	86331	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, késő középkor	pufferzónában

Füzesgyarmat - Külső-Pázmán	4260	terepbejárás	telepnyom (felszíni), templom temetkezés, temető, település	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő-középkor	tengelyben érintett
Darvas - Csiff-major ÉNY	85585	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata)	pufferzónában
Füzesgyarmat - Csiff-argazugicsatornától É-ra	nyilvántartásba vétel alatt	adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkör, vaskör, szarmata, Árpád-kör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Pázmán-fenék II.	nyilvántartásba vétel alatt	terepbejárás , adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkör, vaskör, szarmata, Árpád-kör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Szomjú-hát	4255	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, kora bronzkör (Nyírség-kultúra)	pufferzónában
Füzesgyarmat - Mészáros-laponyag	82897	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	50 m-es pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4253	terepbejárás	halomsír	őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4302	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4303	helyszíni szemle	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskör/rézkör, bronzkör, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Darvasi forduló halma	Új lelőhely	terepbejárás	halomsír	őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló III.	82929	helyszíni szemle, terepbejárás	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat, volt Vörös Csillag TSZ mellett	nyilvántartásba vétel alatt	adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	rézkör, Árpád-kör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Korhány-halom	4254	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4297	terepbejárás	halomsír	őskör/rézkör	pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4298	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	római kor (szarmata)	pufferzónában
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4250	terepbejárás	telepnyom (felszíni), temetkezés, szóróanyag-lelet	őskör, római kor (szarmata), népvándorlás kör, Árpád-kör,	50 m-es pufferzónában
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4251	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, római kor (szarmata), Árpád-kör, késő középkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Egyes-zug-dűlő	4304	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	pufferzónában
Füzesgyarmat - Bárdos-halom	4249	helyszíni szemle	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskör, őskör/rézkör	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4300	helyszíni szemle	halomsír	őskör/rézkör	pufferzónában

Füzesgyarmat - Csató-tanyától D-re	nyilvántartásba vétel alatt	terepbejárás , adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkor, rézkor, Árpád-kor	tengelyben érintett
---------------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------	----------------------------	------------------------

A tervezett 1. számú nyomvonalváltozat önállóan haladó szakaszát érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelelőhely jellege:	Lelelőhely kora:	Pozíciója:
Furta - Veres-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, bronzkor, vaskor, Árpád-kor, késő középkor	tengelyben érintett
Furta - Korda-sziget-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Furta - Tó-köz Ny	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Furta - Hangás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Furta-Herés	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	középkor	tengelyben érintett
Furta - Hangyás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	pufferzónában
Furta - Györgyös-ér és Korda-ér köze	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	tengelyben érintett
Zsáka - Bicó-dűlő 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, vaskor (?), Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida temploma	Új lelőhely	terepbejárás	templom, templom körüli temető	Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	pufferzónában
Zsáka - Álomzugitánya É.	86995	adatgyűjtés, helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	50 m-es pufferzónában
Zsáka - Békás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, szarmata	50 m-es pufferzónában
Zsáka - Dögtemető	88831	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	50 m-es pufferzónában
Zsáka - Cserepes	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-dűlő III.	43875	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-dűlő II.	43874	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor, római kor (szarmata), Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Nagy-ökör-hát 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-pusztá	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka-Hosszú-hát III.	43872	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkor, Árpád-kor	pufferzónában
Darvas - Olasz-zug	43876	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkor	50 m-es pufferzónában
Darvas - Hajcsárút 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett

Darvas - Hajcsárút 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, kora újkor	50 m-es pufferzónában
Darvas - Kocsordos	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkör, bronzkor, szarmata, avar kor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Darvas - Csikorgós-ér 1.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	tengelyben érintett
Darvas -Csikorgós-ér 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	pufferzónában
Darvas -Csikorgós-ér 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	50 m-es pufferzónában
Darvas -Csikorgós-ér 4.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, Árpád-kor	tengelyben érintett
Csökmő - Barsai-legelő É.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	tengelyben érintett
Csökmő - Kóróssziget, Bekötőút	92555	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	bronzkor/késő-bronzkor, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Csökmő - Pircsi-dűlő, É	92553	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, középkor	tengelyben érintett
Csökmő - Váci-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Csökmő - Kóróssziget, Kis-domb	91447	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkör	pufferzónában
Csökmő - Kóróssziget	58624	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, késő bronzkor (Gáva-kultúra)	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Kereszt-ér-sarok	4290	helyszíni szemle, terepbejárás	halomsír	őskor/rézkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Kereszt-ér-sarok	4291	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Kis Gergely -tanya	4292	terepbejárás	halomsír	őskor/rézkor	pufferzónában
Füzesgyarmat - Mester-halom	82895	helyszíni szemle, terepbejárás	halomsír	őskor/rézkor	pufferzónában
Füzesgyarmat - Három-halom mente	nyilvántartás ba vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkor, vaskor, szarmata, avar, Árpád-kor, késő középkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Három-halom mente	nyilvántartás ba vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkor, vaskor, szarmata, avar, Árpád-kor, késő középkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4250	terepbejárás	telepnyom (felszíni), temetkezés, szórványlelet	őskor, római kor (szarmata), népvándorlás kor, Árpád-kor,	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4251	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő középkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Egyes-zug-dűlő	4304	helyszíni szemle	halomsír	őskor/rézkor	pufferzónában

Füzesgyarmat - Bárdos-halom	4249	helyszíni szemle	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskor, őskor/rézkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Nyéki-dűlő	4300	helyszíni szemle	halomsír	őskor/rézkor	pufferzónában
Füzesgyarmat - Csató-tanyától D-re	nyilvántartásba vétel alatt	terepbejárás, adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkor, Árpád-kor	tengelyben érintett

A tervezett 2. számú nyomvonalváltozat önállóan haladó szakaszát érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Zsáka - József Attila utca (Vízmű-kút)	86331	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, késő középkor	pufferzónában
Zsáka - Györgyös-ér É.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett
Zsáka - Bicó-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, vaskor (?), Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida temploma	Új lelőhely	terepbejárás	templom, templom körüli temető	Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Álomzugitanya É.	86995	adatgyűjtés, helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Békás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkör, szarmata	pufferzónában
Zsáka - Köles-ér	69333	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora újkor	tengelyben érintett
Bakonszeg - Kék-Kálló-köz 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telep	őskor	tengelyben érintett
Zsáka - Kis-oros-dűlő	Nyilvántartásba vétel alatt	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, rézkor, késő rézkor (Baden-kultúra), Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Külső-Pázmán	4260	terepbejárás	telepnyom (felszíni), templom temetkezés, temető, település	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő-középkor	tengelyben érintett

A tervezett 3. számú nyomvonalváltozat önállóan haladó szakaszát érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Zsáka - József Attila utca (Vízmű-kút)	86331	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, késő középkor	pufferzónában
Zsáka - Györgyös-ér É.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett

Zsáka - Bicó-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, vaskor (?), Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida temploma	Új lelőhely	terepbejárás	templom, templom körüli temető	Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Álomzugi-tanya E.	86995	adatgyűjtés, helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Békás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, szarmata	pufferzónában
Zsáka - Dögtemető	88831	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	50 m-es pufferzónában
Zsáka - Cserepes	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-dűlő III.	43875	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Veszi-dűlő II.	43874	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Zsáka - Nagy-ököri-hát 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	pufferzónában
Zsáka - Sóstó-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor, bronzkor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Kengyel	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Külső-Orod	81313	terepbejárás, helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő-középkor, újkor	pufferzónában
Zsáka - Kengyel-ér-sziget	83527	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	rézkor, Árpád-kor	pufferzónában
Zsáka - Juhász-dűlő 1.	69339	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Juhász-dűlő 2.	69341	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkor, római kor (szarmata)	pufferzónában
Zsáka - Kis-oros-dűlő	Nyilvántartásba vétel alatt	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor, rézkor, késő rézkor (Baden-kultúra), Árpád-kor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Külső-Pázmán	4260	terepbejárás	telepnyom (felszíni), templom temetkezés, temető, település	őskor, római kor (szarmata), Árpád-kor, késő-középkor	tengelyben érintett

A tervezett 1a betétváltozatot érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Zsáka - Cserepes	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett

Zsáka - Veszidűlő III.	43875	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör	tengelyben érintett
Zsáka - Veszidűlő II.	43874	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Zsáka - Nagyököri-hát 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör	tengelyben érintett
Zsáka - Nagyököri-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, szarmata	tengelyben érintett
Darvas - Malomzug 1.	67163	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	bronzkor, újkőkör	tengelyben érintett
Darvas - Szigetidűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör, Árpád-kor, kora újkör	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 1.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, Árpád-kor, kora újkör	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, szarmata, kora újkör	pufferzónában
Darvas - Borjúnyomás Ny (Jókai és Kossuth utcák által határolt)	79325	terepbejárás	telepnyom (felszíni), templom	bronzkor, késő avar kor, késő középkör, újkör	tengelyben érintett
Darvas-Kisasszony földje	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	tengelyben érintett
Darvas - Kocsordos	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör újkör, bronzkor, szarmata, késő avar, Árpád-kör	tengelyben érintett
Darvas - Csikorgós-ér 1.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, szarmata	50 m-es pufferzónában
Darvas - Csikorgós-ér 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, szarmata	tengelyben érintett
Darvas - Csikorgós-ér 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör	pufferzónában
Darvas - Csikorgós-ér 4.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkör, Árpád-kör	tengelyben érintett
Csökmő - Barsai-legelő É.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	tengelyben érintett

A tervezett 2a betétváltozatot érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Furta - Veres-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, újkör, bronzkor, vaskör, Árpád-kör, késő középkör	tengelyben érintett
Furta - Sut-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, szarmata	tengelyben érintett
Furta - Káposztás-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, Árpád-kör, kora újkör	tengelyben érintett
Furta-Pocos-kert	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	kora újkör	pufferzónában
Furta - Pocos-kert 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, középkör	tengelyben érintett

Zsáka - Táncsics Mihály utca	88787	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni), temető	őskor	pufferzónában
Zsáka - Körtevényes	68525	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor	pufferzónában

A tervezett egyéb nyomvonalszakaszokat (csomópontok és lekötések) érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelelőhely jellege:	Lelelőhely kora:	Pozíciója:
Berettyóújfalu - Nagy-Bócs-dűlő	35204	terepbejárás, ásatás	telepnyom (felszíni), település, temető,	őskor, újkőkör (Körös-kultúra, AVK, Esztár-csoport), rézör (Bodrogkeresztúr-kultúra, Baden-kultúra), bronzör (Makó-, Gáva-kultúra), vaskör (szkita), római kör (szarmata), késő avar kör, Árpád-kör	tengelyben érintett
Berettyóújfalu - Berettyószentmárton, Nyártói-csatorna nyugati oldala	56868	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	újkőkör (Körös-kultúra), római kör (szarmata)	pufferzónában
Furta - Szent László-templom	Új lelőhely	terepbejárás	telep	őskör, újkőkör, rézör, Árpád-kör, késő középkör, újkör	50 m-es pufferzónában
Furta - Zsáka-Furtai-csatorna partja	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör	tengelyben érintett
Zsáka - Fehér-tó	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, késő középkör	pufferzónában
Zsáka - Fehér-tó 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkör (Körös-kultúra), Árpád-kör	tengelyben érintett
Furta - Györgyös	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata, Árpád-kör	tengelyben érintett
Furta - Kun Béla körút	59400	adatgyűjtés, helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskör	pufferzónában
Furta - Köztemető	59408	adatgyűjtés, helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskör	pufferzónában
Furta - Hangyás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	50 m-es pufferzónában
Furta - Györgyös-ér és Korda-ér köze	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör	tengelyben érintett
Furta - Györgyös-ér és Korda-ér köze	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör	tengelyben érintett
Furta - Ludas-tó-köz	81573	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	bronzör	pufferzónában
Zsáka - Csekehida	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, vaskör (?), Árpád-kör, késő középkör, kora újkör	pufferzónában
Zsáka - Álomzugitánya É.	86995	adatgyűjtés, helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, szarmata, Árpád-kör	tengelyben érintett
Zsáka - Békás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskör, újkőkör, szarmata	tengelyben érintett

Zsáka - Dögtemető	88831	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Zsáka - Gombás-ér-partja	42262	adatgyűjtés, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor (Tiszai-kultúra), késő-középkor	pufferzónában
Zsáka - Gombás-ér-partja II.	42263	adatgyűjtés, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor (Tiszai-kultúra), rézkor	pufferzónában
Zsáka - Cserepes	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	pufferzónában
Darvas - Szigeti-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor, Árpád-kor	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 1.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, Árpád-kor, kora újkor	50 m-es pufferzónában
Darvas - Hajcsárút 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, kora újkor	tengelyben érintett
Darvas - Hajcsárút 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, középkor	tengelyben érintett
Csökmő - Kőrössziget, Bekötőút	92555	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	bronzkor/késő-bronzkor, római kor (szarmata)	tengelyben érintett
Csökmő - Pircsi-dűlő, É	92553	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	őskor, bronzkor, Árpád-kor, középkor	tengelyben érintett
Füzesgyarmat - Szomjú-hát	4255	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora bronzkor (Nyírség-kultúra)	pufferzónában
Füzesgyarmat - Mészáros-laponyag	82897	helyszíni szemle	halomsír	őskor/rézkor	50 m-es pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4253	terepbejárás	halomsír	őskor/rézkor	pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4302	helyszíni szemle	halomsír	őskor/rézkor	50 m-es pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló	4303	helyszíni szemle	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskor/rézkor, bronzkor, római kor (szarmata)	50 m-es pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi forduló halma	Új lelőhely	terepbejárás	halomsír	őskor/rézkor	50 m-es pufferzónában
Füzesgyarmat - Darvasi-forduló III.	82929	helyszíni szemle, terepbejárás	halomsír, telepnyom (felszíni)	őskor/rézkor	pufferzónában
Füzesgyarmat - volt Vörös Csillag TSZ mellett	nyilvántartásba vétel alatt	adatgyűjtés	telepnyom (felszíni)	rézkor, Árpád-kor	pufferzónában

A Tervzsűri 2a változatot érintő lelőhelyek:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Furta - Veres-hát	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, bronzkor, vaskor, Árpád-kor, késő középkor	tengelyben érintett
Furta - Korda-sziget-dűlő	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett
Furta - Tó-köz Ny	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata	tengelyben érintett

Furta - Hangás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	újkőkor	tengelyben érintett
Furta-Herés	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	középkor	tengelyben érintett
Furta - Hangyás	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	szarmata	pufferzónában
Furta - Györgyös-ér és Korda-ér köze	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor	tengelyben érintett
Zsáka - Bicó-dűlő 2.	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida	Új lelőhely	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, vaskor (?), Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	tengelyben érintett
Zsáka - Csekehida temploma	Új lelőhely	terepbejárás	templom, templom körüli temető	Árpád-kor, késő középkor, kora újkor	pufferzónában
Zsáka - Álomzugitánya É.	86995	adatgyűjtés, helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, szarmata, Árpád-kor	50 m-es pufferzónában
Zsáka - Köles-ér	69333	helyszíni szemle, terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, kora újkor	tengelyben érintett
Bakonszeg - Kék-Kálló-köz 3.	Új lelőhely	terepbejárás	telep	őskor	tengelyben érintett
Zsáka - Kis-Oros-dűlő	98039	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	őskor, újkőkor, szarmata, avar kor, Árpád-kor	tengelyben érintett

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését a 2. sz. térképmellékleten ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

3. KUTATÁSI TERV

3.1. A változtatási szándékok ismertetése

A Megrendelő a 47 sz. főút Berettyóújfalu-Körösladány közötti szakasz 2x2 sávra való bővítése kapcsán Tanulmánytervet és Környezeti Hatástanulmányt és Közúti Biztonsági Hatásvizsgálatot készít. A tervezési terület Hajdú-Bihar és Békés vármegyékben halad, Berettyóújfalu, Furta, Zsáka, Darvas, Csökmő, Bakonszeg és Füzesgyarmat települések közigazgatási területén.

A Megrendelő által rendelkezésünkre bocsátott tervek alapján 3 nyomvonalváltozat ismert (1–3. sz. nyomvonalváltozat), az 1. sz. nyomvonalváltozatban két alváltozat (1a betétváltozat és 1b betétváltozat) is megtervezésre került. A 2x2 sávós útpálya várhatóan 40-50 m szélességben valósul meg. Emellett kisebb lekötések kialakítását, földút szakaszok burkolását is tervezik.

Már az ERD készítése folyamán kialakult egy a tervzsűri által választott, szintén 2a nyomvonalváltozatként jelzett tervezési szakasz korábban is érintett nyomvonalszakaszok

összevonásával és csekély módosításával, amit a fentebbi szakaszokban **Tervzsűri 2a változat** néven jelöltünk.

További adatok a tervezés jelen szakaszában nem állnak rendelkezésünkre!

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés és az ERD II. fázisában javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok meghatározása

A tervezett nyomvonalak nagyrészt külterületen haladnak nagyrészt mezőgazdasági művelés alatt álló területeken, de a terepbejárás módszerével kutathatatlan gyepek (legelők és kaszálók) területe is jelentős a tervezési szakaszokon.

A megrendelő által átadott műszaki adatok és a régészeti értékvizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy **a tervezett beruházás földmunkái tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyeket veszélyeztetnek**, amelyek a következők:

1. – 4249 Füzesgyarmat-Bárdos-halom (halomsír)
2. – 4290 Füzesgyarmat-Kereszt-ér-sarok (halomsír)
3. – 82929 Füzesgyarmat-Darvasi-forduló III. (halomsír)
4. – Füzesgyarmat-Darvasi forduló halma (Új lelőhely, halomsír)

A régészeti értékvizsgálat eredményei alapján szintén megállapítható, hogy **a tervezett beruházás földmunkái eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emléket érintenek Zsáka-Csekehida temploma (Új lelőhely) lelőhelyen**, ami egy Árpád-kori, középkori és kora újkori templom.

A tájképi jelentőségű és helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emléket, régészeti lelőhelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával járó beruházással el kell kerülni.

Elkerülés: a beruházás során a régészeti lelőhely horizontális vagy vertikális kikerülése, amely biztosítja a régészeti emlékek és leletek eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben történő megőrzését (Kötv. 7. § 4) pont).

Az elkerülendő örökségi elemek pontos lokalizálása érdekében további lelőhelydiagnosztikai vizsgálatok, régészeti geofizikai mérés (talajradaros mérés) és próbafeltárás elvégzését javasoljuk az ERD következő munkafázisában. Az örökségvédelmi hatóság ezek eredményétől függően, az örökségi elem állapotát figyelembe véve dönt az örökségi elem elkerülésnek szükségességéről.

A tervezés jelen fázisában rendelkezésre álló információk alapján nem dönthető el, hogy a földmunkák veszélyeztetik-e a **4300 Füzesgyarmat-Nyéki-dűlő, 4302 Füzesgyarmat-Darvasi-**

forduló és 4304 Füzesgyarmat-Egyes-zug-dűlő tájképi értékkel rendelkező lelőhelyeket, a tervezés jelen szakaszában rendelkezésünkre álló tengely ugyan nem érint azokat, de az út teljes szélessége és a kapcsolódó infrastruktúrák (csapadékvízvezető árok, stb.) elérhetik az elkerülendő az örökségi elemet. A további tervezés során olyan műszaki megoldások kidolgozását javasoljuk, amelyek biztosítják az örökségi elemek állapotának megőrzését.

Mivel a nyomvonalas létesítmény tervezett földmunkáinak szélessége meghaladja a 10 métert, a Kötv. 23/C. § (5) bekezdése és a Korm. R. 38.§ (1) bekezdésének rendelkezései alapján az előzetes régészeti dokumentációt próbafeltárás alkalmazásával kell elkészíteni.

A régészeti értékvizsgálat során a tartós- (gyep- és kaszálóterületek, erdők) és időszaki fedettség (kukoricával- és napraforgóval borított területek) miatt nem tudtunk a teljes érintett területen terepbejárást végezni, ugyanakkor mivel az emberi megtelepedés számára kedvező domborzati és vízrajzi viszonyok alapján nagy eséllyel számítani lehet további régészeti jelenségek előkerülésére, a régészeti érintettség meghatározásának érdekében, az ERD következő munkafázisában próbafeltárás és régészeti geofizika mérés] elvégzését javasoljuk.

A próbafeltárás célja a régészeti érintettség pontos tisztázása, ennek részeként a más módszerekkel nem azonosítható régészeti lelőhelyek felderítése, a régészeti lelőhely intenzitásának, rétegviszonyainak felmérése.

A próbafeltárás csak régészeti munkavégzésre alkalmas területen (lásd: a Korm. R. 34. § (3) bekezdés) végezhető el. A feltárások megkezdése előtt a beruházónak el kell végeztetni a területen a fakitermelést, bozót- és egyéb növényzet irtását, az építési, bontási, vagy egyéb hulladék eltávolítását, a lőszer- és tűzszerészeti vizsgálatot és mentesítést, illetve az erről szóló minőségbiztosítási jegyzőkönyvet a feltárást végző intézménynek átadnia. Biztosítani kell a feltárandó terület megközelíthetőségét, ki kell jelölnie a közművezetéseket és köteles átadnia ezek leíró és térképes dokumentációját lehetőleg EOY-rendszerben készült állomány formájában.

A Korm. R. 36. § (2) bekezdés alapján a gépi és kézi földmunkát a régész irányítása mellett kell végezni, olyan *munkagép* (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal) alkalmazásával, amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására.

A próbafeltárást a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni, kivéve, ha a rendelkezésre álló kutatási eredmények alapján megállapítható, hogy a beruházáshoz kapcsolódó földmunka mélysége nem éri el a régészeti rétegsor legfelső rétegét. (Kötv. 21. § (2) bekezdés).

Az előzetes régészeti dokumentáció szakmailag eredményes és költséghatékony megvalósítása érdekében régészeti geofizikai mérés elvégzését javasoljuk.

A mezőgazdasági művelésű területek geofizikai mérések elvégzésére legalkalmasabb a növényzet maximum 10 cm magasságú időszak, melynek során a felszín egyenletes simaságú. A mérések elvégzését egyértelműen kizárja a 25 cm-nél magasabb vegetáció, a zöldkár lehetősége és a mélyszántás.

3.3. Az ERD II. elkészítésének költségei

3.3.1. Az ERD II. elkészítésének költségkalkulációja

A tervezés jelenlegi fázisában nem állnak rendelkezésre olyan műszaki adatok, amelyek az ERD következő munkafázisában szükséges kutatások költségeinek kalkulációjához szükségesek. A költségbecslést a kivitelezési adatok pontosítása, a beruházás végleges megtervezése után lehet elvégezni, a megbízói adatszolgáltatás alapján.

A költségkalkuláció elkészítésénél az alábbi maximált hatósági egységárak irányadóak:

Feladatellátás típusa	Nettó egységár*
Geofizikai kutatás (mágneses mérés)	40 Ft/m ²
Geofizikai kutatás (talajradaros mérés)	140 Ft/m ²
Próbafeltárás (egy vagy több korszak történeti összefüggésben megmaradt emlékeanyagának feltárása)	2 520 Ft/m ² pozitív eredmény esetén; 1 100 Ft/m ² negatív eredmény esetén**
Próbafeltárás (többrétegű lelőhely)	2 520 Ft/m ² x rétegszám pozitív eredmény esetén; 1 100 Ft/m ² negatív eredmény esetén**
Feltérési projektterv összeállítása (nyomvonalas, 3,5 méter szélesség felett)	50 000 Ft/km

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint

** Utólagos elszámolással, a valós teljesítés alapján, a próbafeltárás eredményétől függően

3.3.2. Az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésének költségkorlátja

A Kötv. 23/F. § (8) bekezdése szerint: az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésének költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

A Kötv. 23/F. § (9) bekezdése szerint: a 60 milliárd forintot beruházási költségeket meghaladó kiemelt nagyberuházás esetében az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésének költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,035 százalékát.

Az összeg tartalmazza a teljes területű feltárás terepi munkavégzésén túl (beleértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is) a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás, valamint a végleges leletbefogadás költségeit. Nem tartalmazza a jogszabályban meghatározottak szerint feltárásra alkalmas napon kívüli régészeti feltárás végzéséhez a beruházó által kötelezően biztosítandó szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét.

A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege (Kötv. 23/F. § (4) bekezdés).

A Kötv. 23/F. § (8a) bekezdése értelmében az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége tartalmazza az ERD keretében végzett terepmunka során előkerült leletanyag a végleges leletbefogadásának költségét, nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának költségét.

A Kötv. 23/F. § (4) bekezdés alapján a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

A beruházó nyilatkozata alapján, jelen projekt esetében a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35 százaléka: nem ismert!

3.4. Az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésének időkorlátja

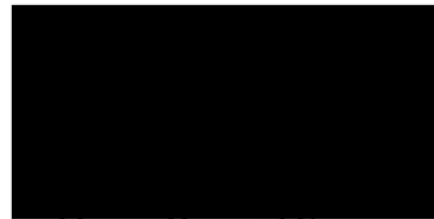
Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során végzett próbafeltárás időtartama a próbafeltárás céljára a beruházótól a földmunkával érintett munkaterületnek régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 nap. A próbafeltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama legfeljebb 10 nap

lehet, amely a próbafeltárás időtartamába nem számít bele. A beruházó és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat (Kötv. 23/F. § (1) bekezdés). A feltárási projekttervet a próbafeltárások elvégzését követő 10 napon belül kell elkészíteni, kivéve, ha a beruházó és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ennél hosszabb időtartamban állapodik meg (Kötv. 23/F. § (2) bekezdés).

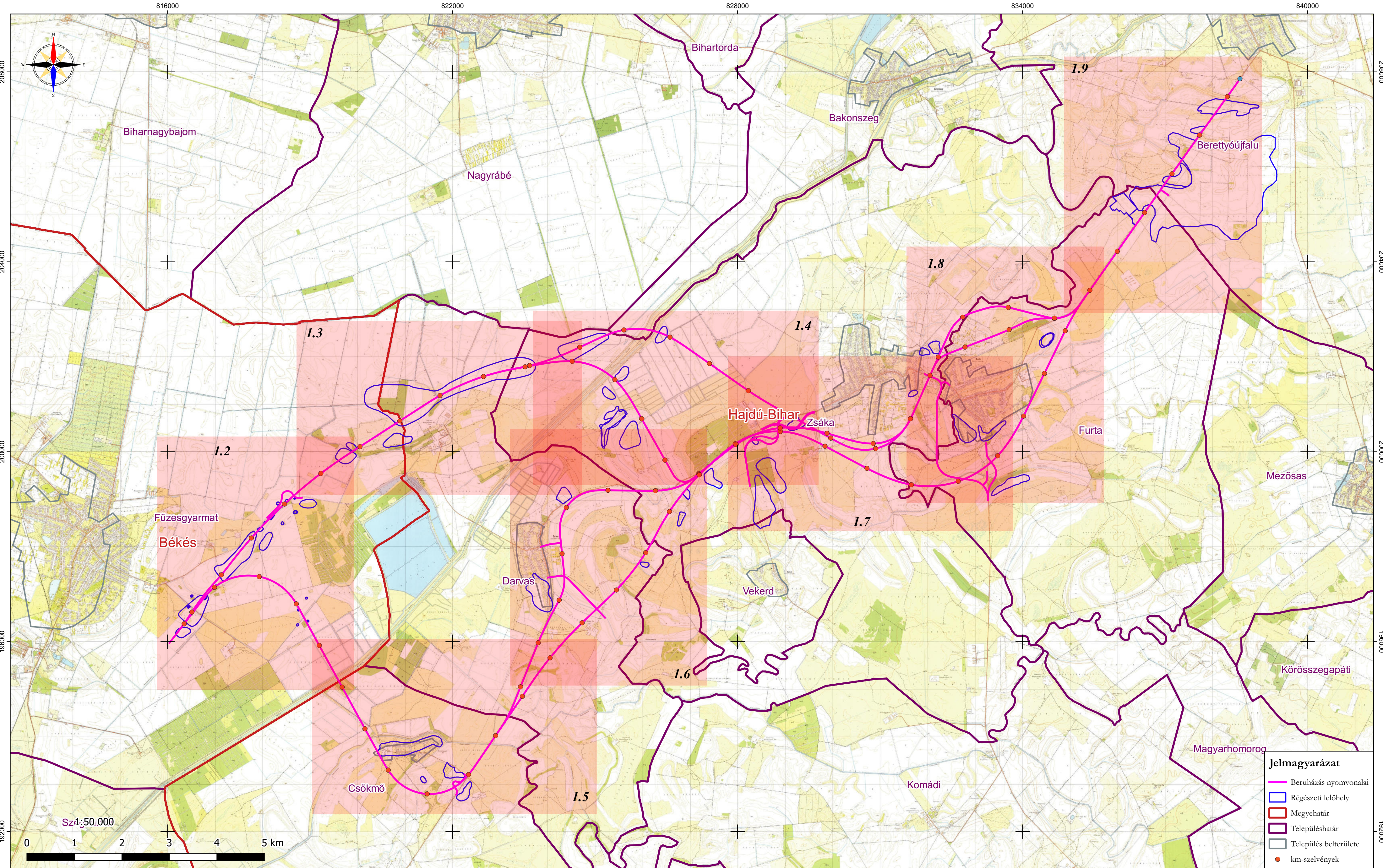
3.5. A javasolt vizsgálatok elvégzésére jogosult intézmény megnevezése

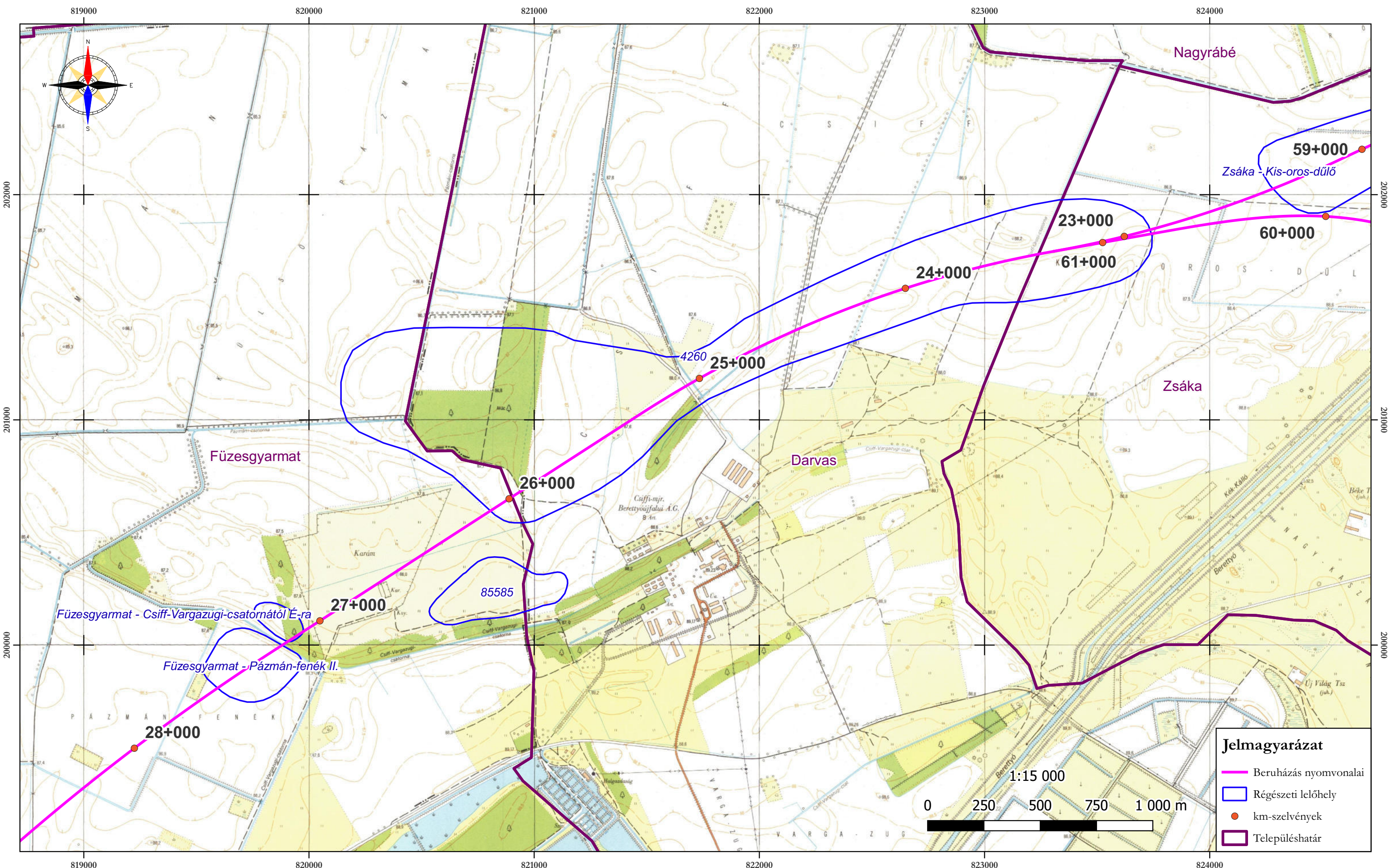
Az Előzetes régészeti dokumentációhoz kapcsolódó próbafeltárások és geofizikai kutatás elvégzésére, a Kötv. 23/C. § (3) bekezdés és a Korm. R. 3. § (3) alapján a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ jogosult. Elérhetőség: regeszetiprojektiroda@hnm.hu

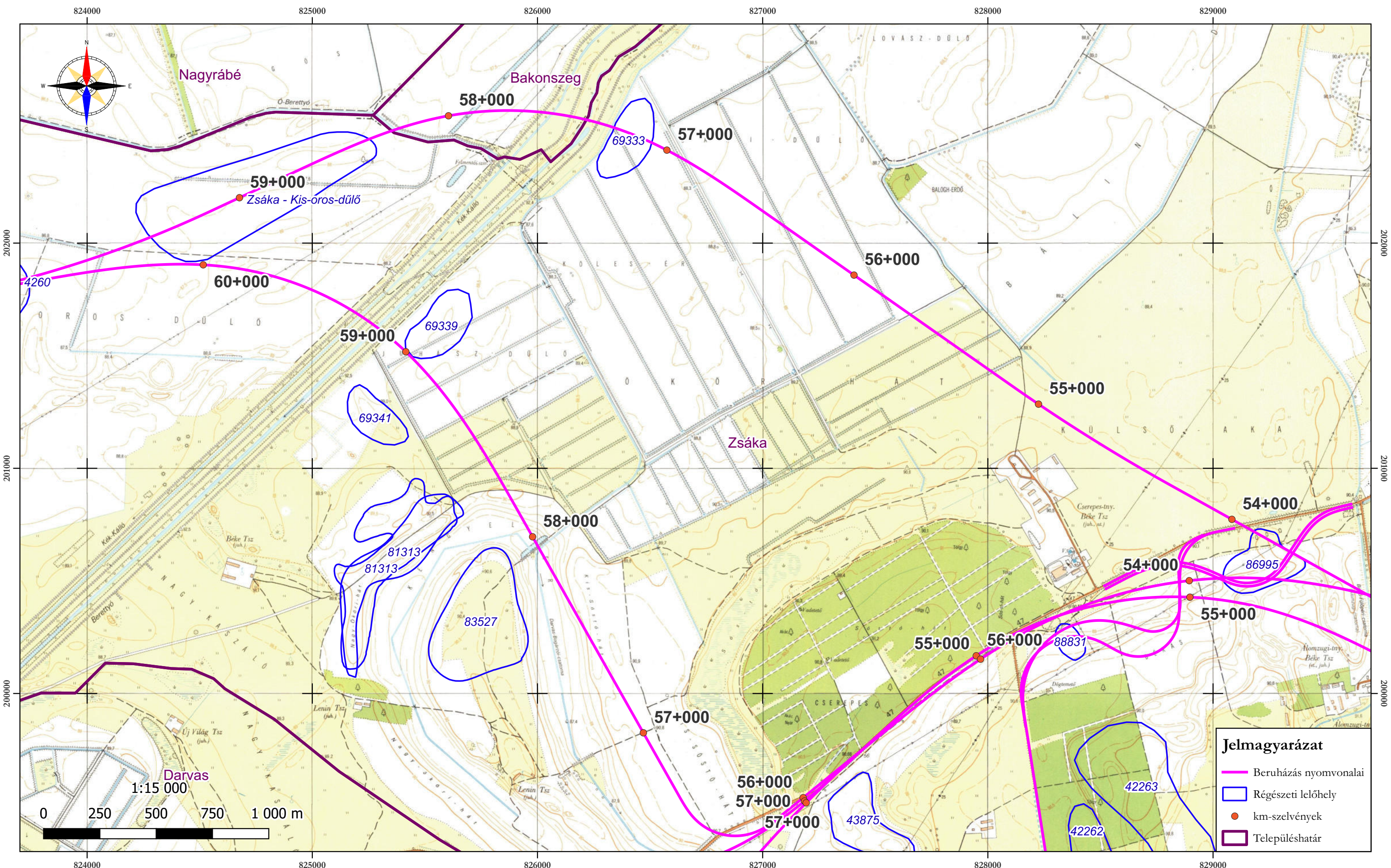
Debrecen, 2025. október 13.

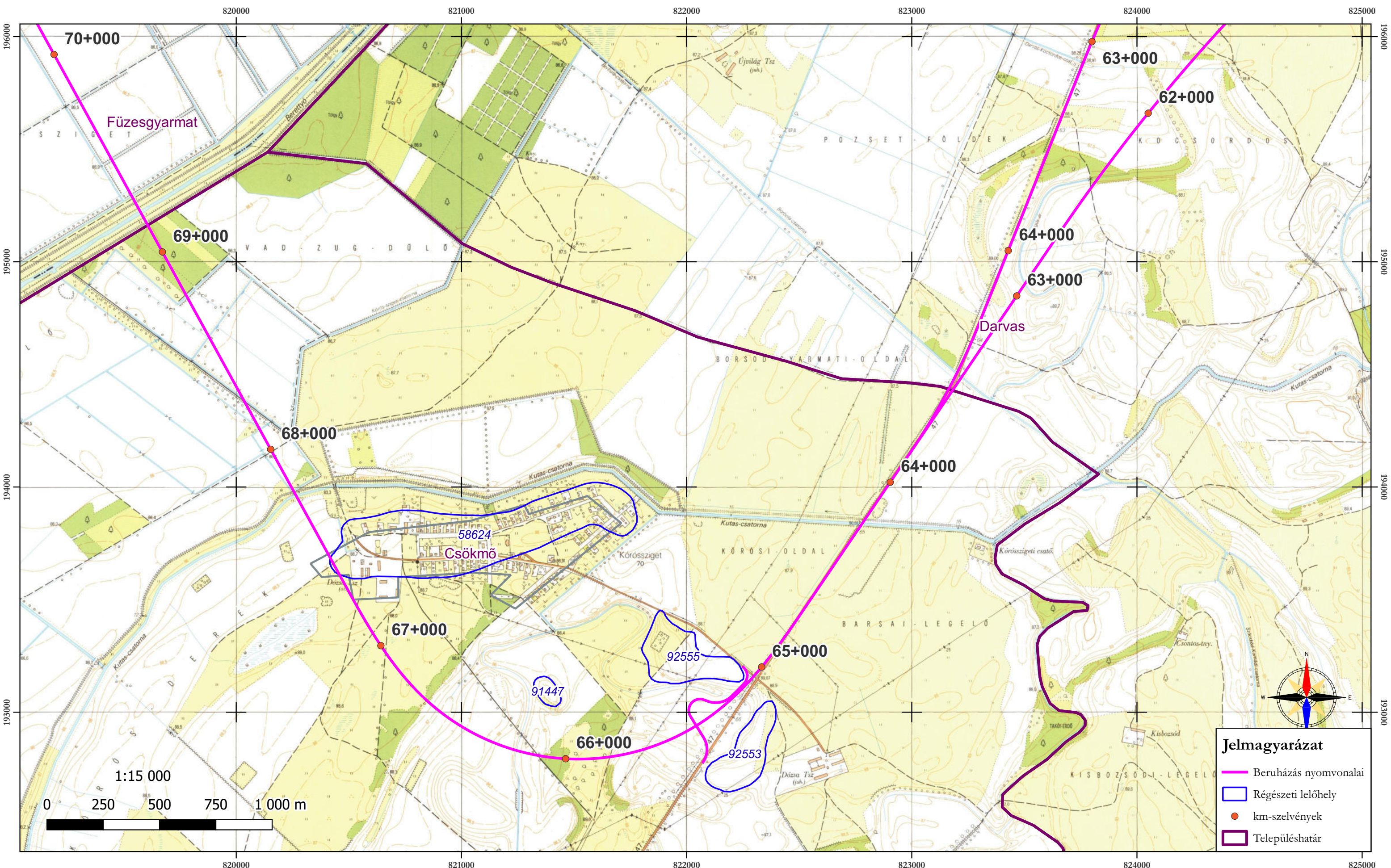

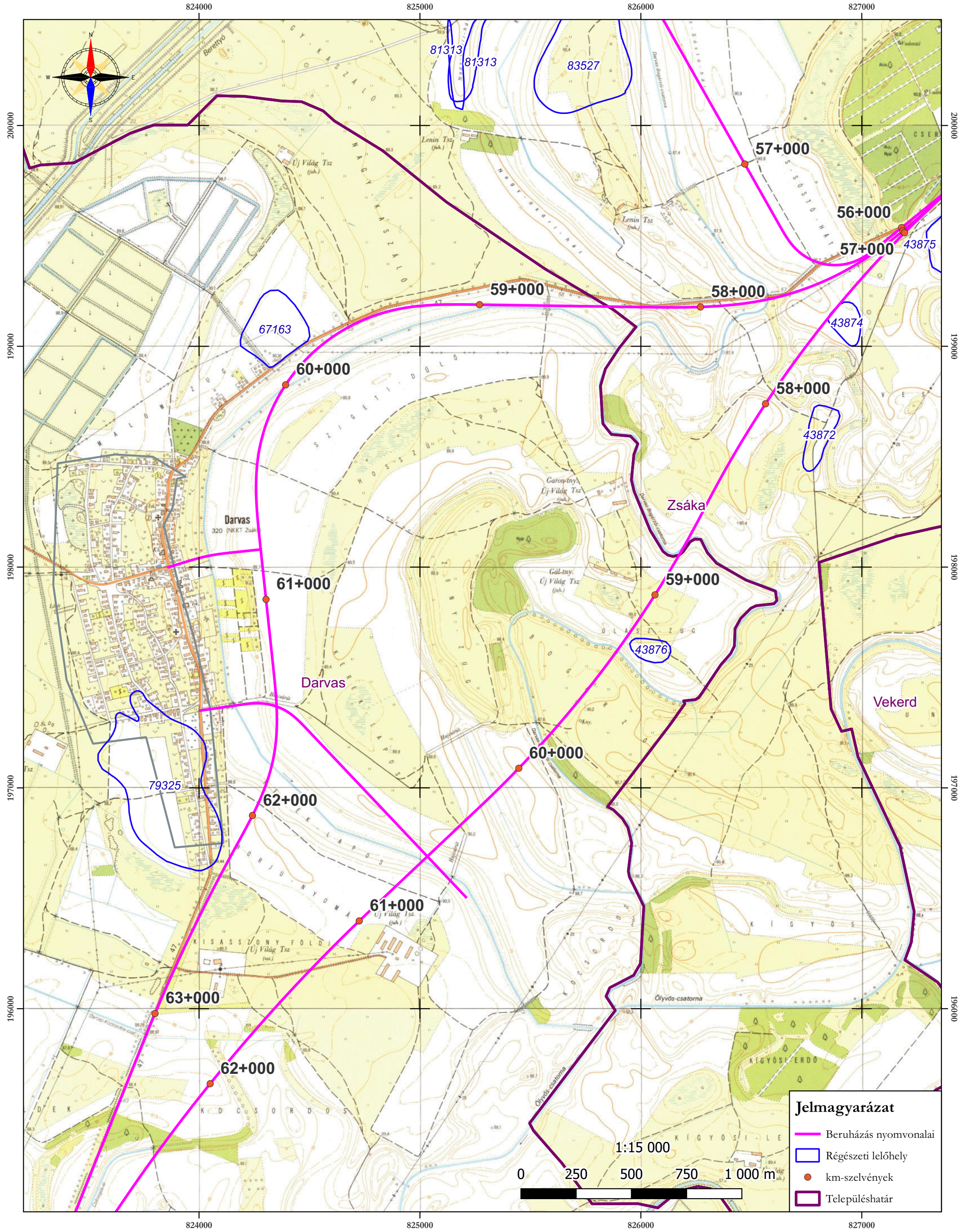
*Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ*

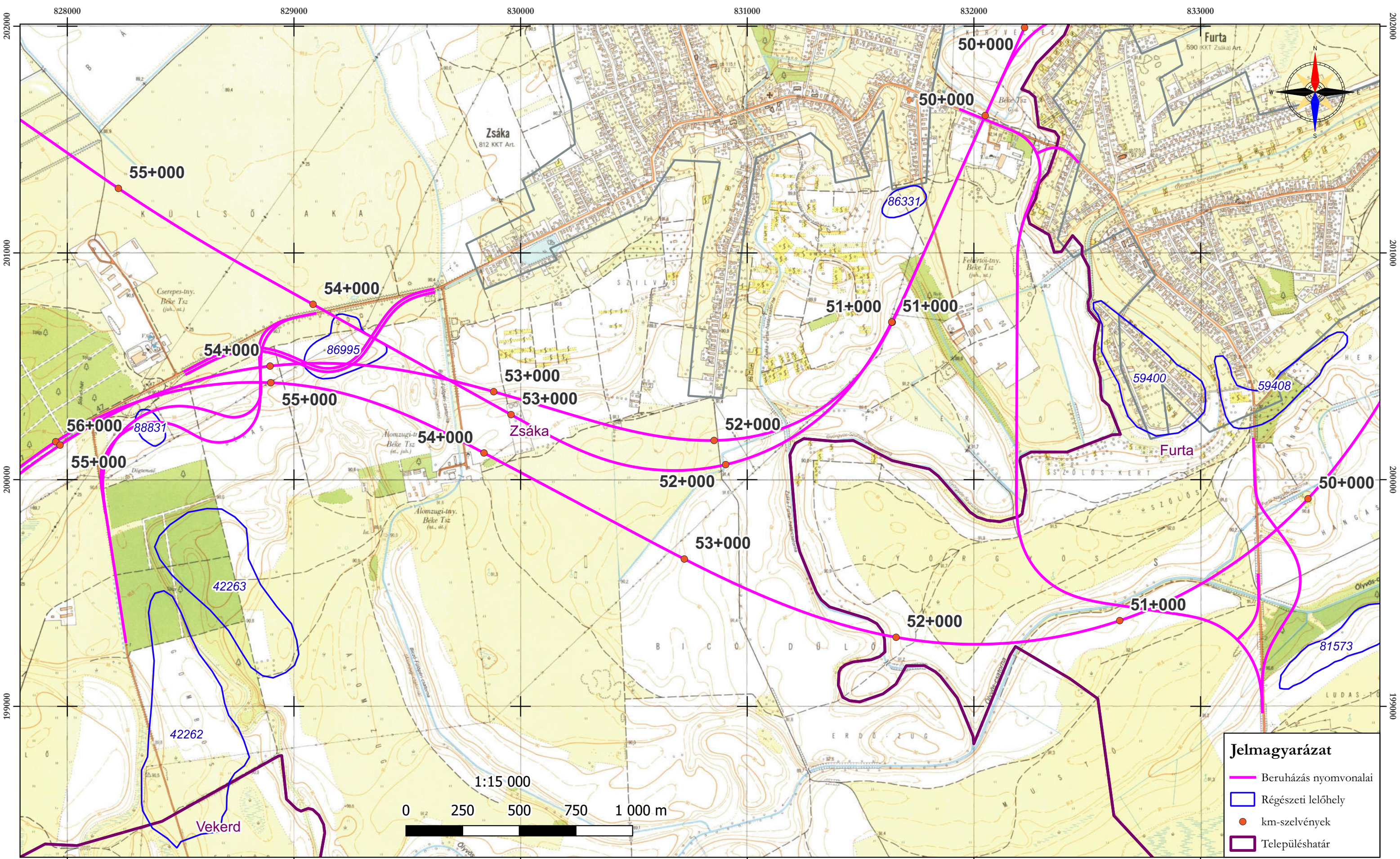

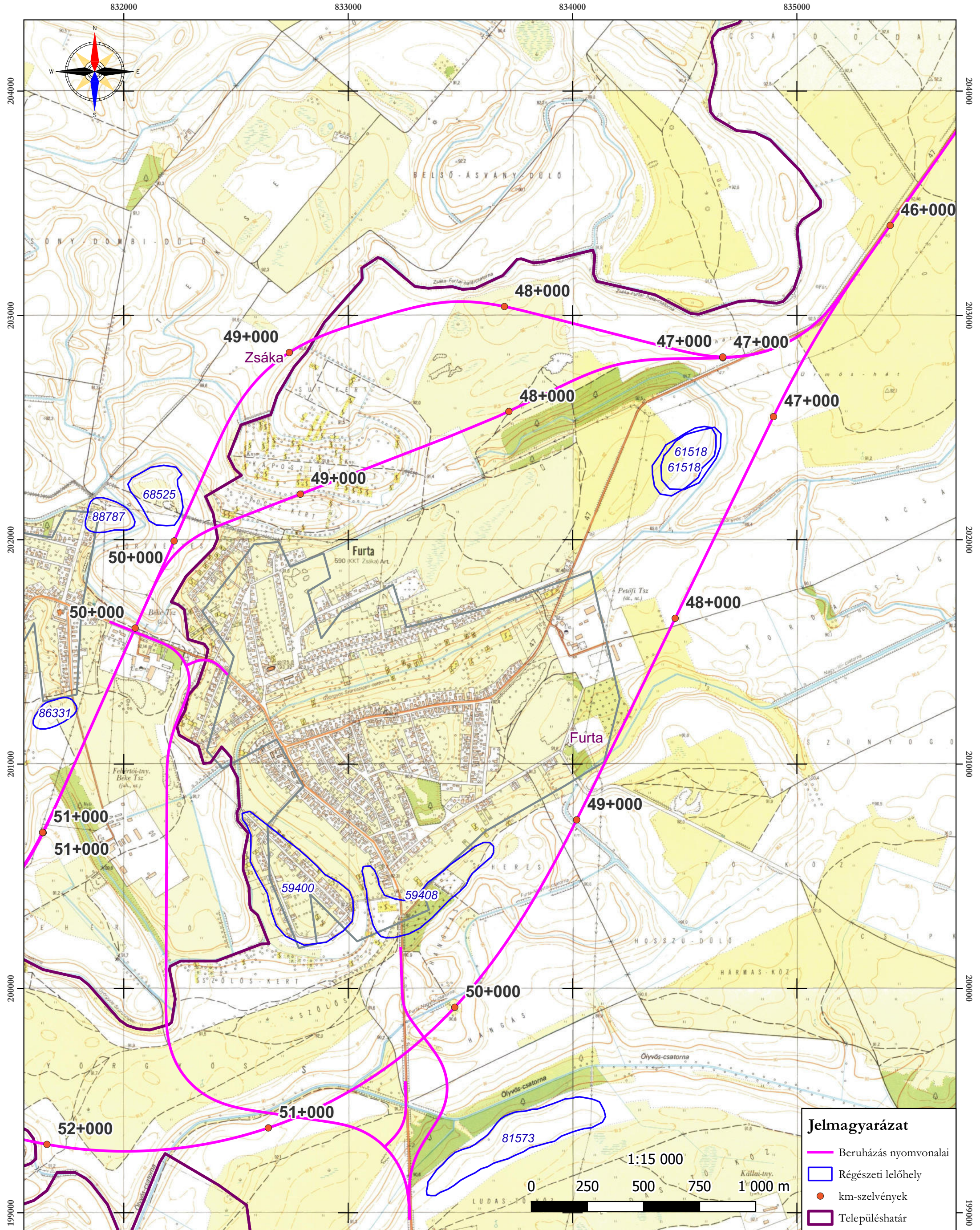

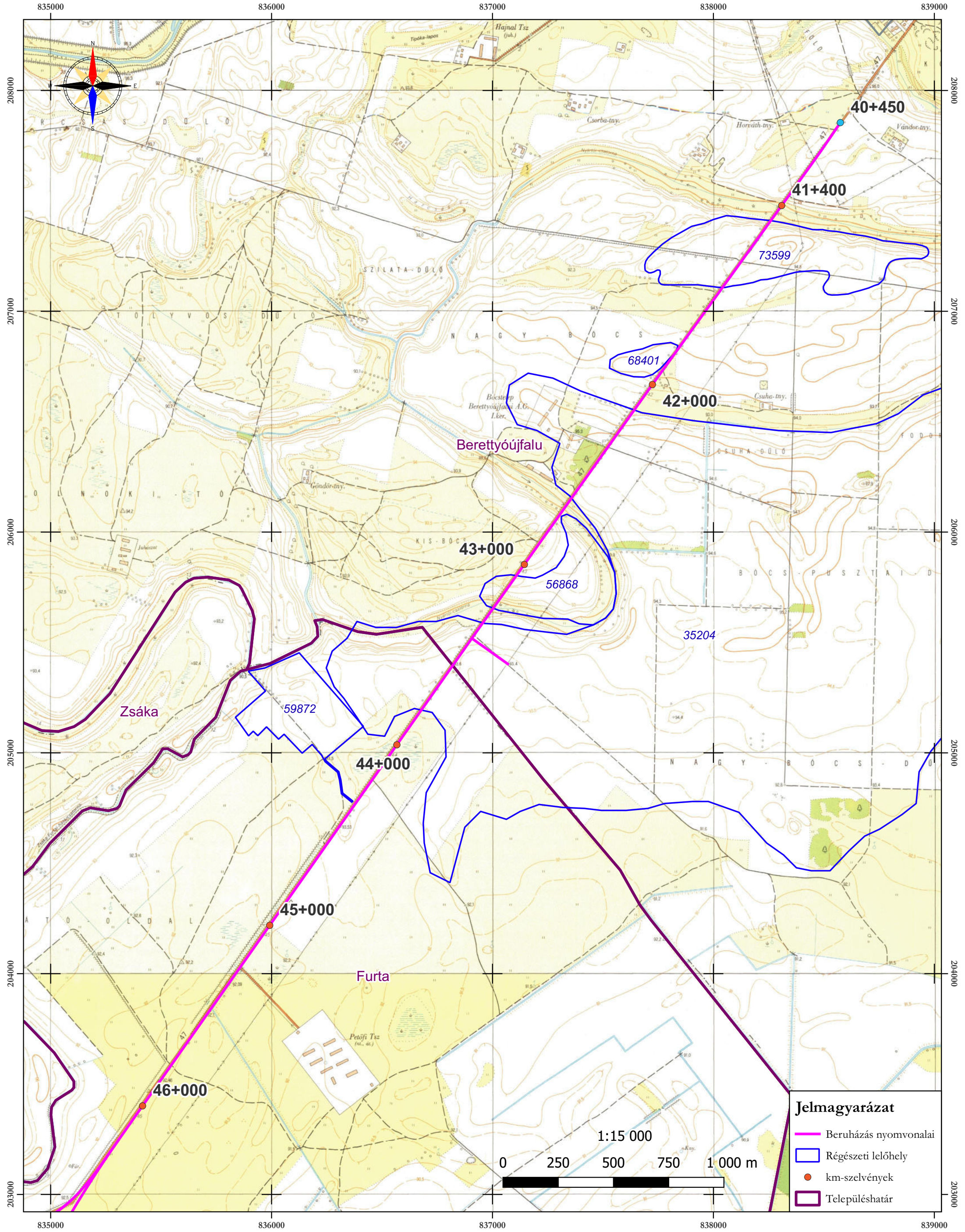
Jelmagyarázat

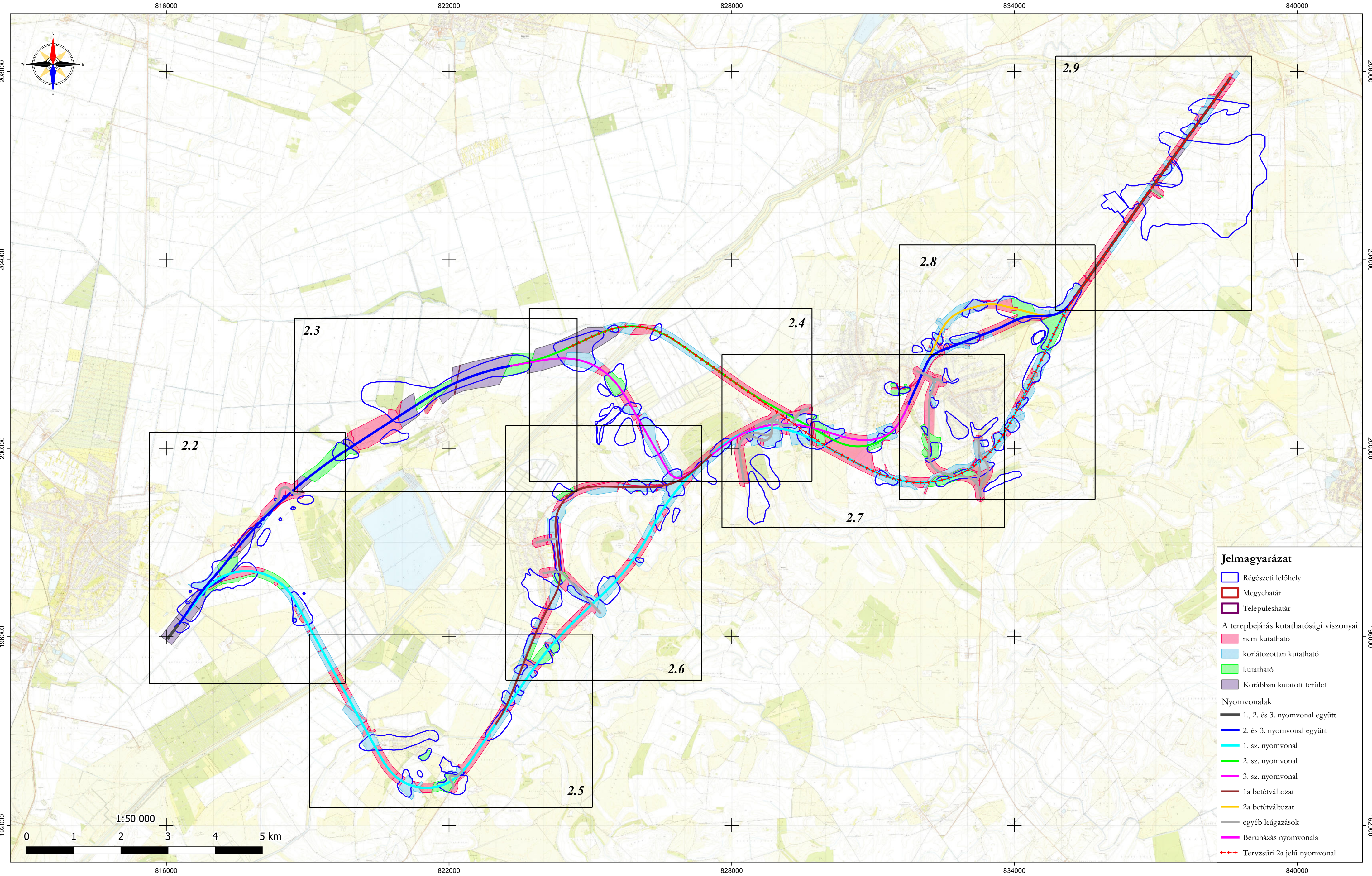
- Beruházás nyomvonalai
- Régészeti lelőhely
- km-szelvények
- Településhatár

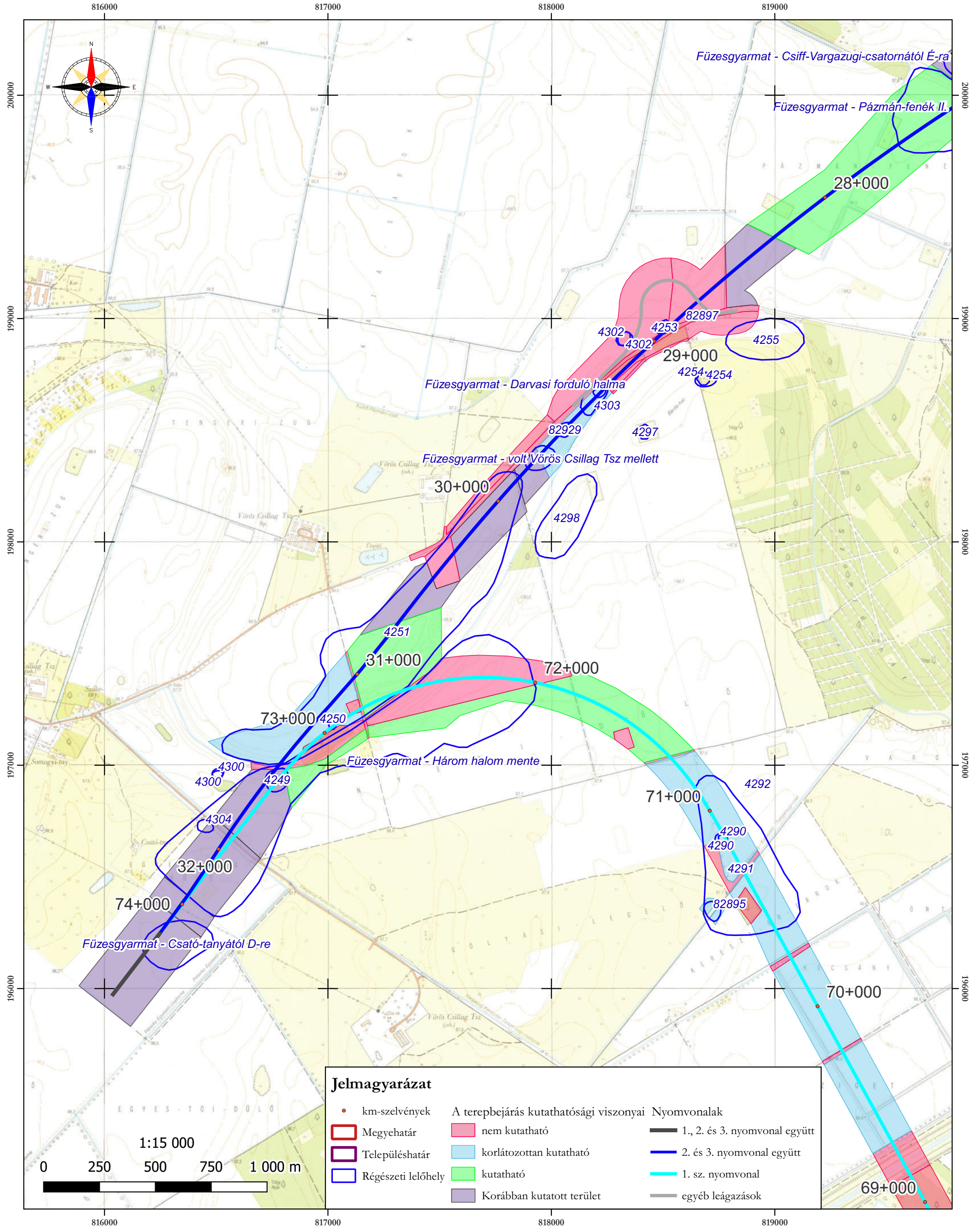

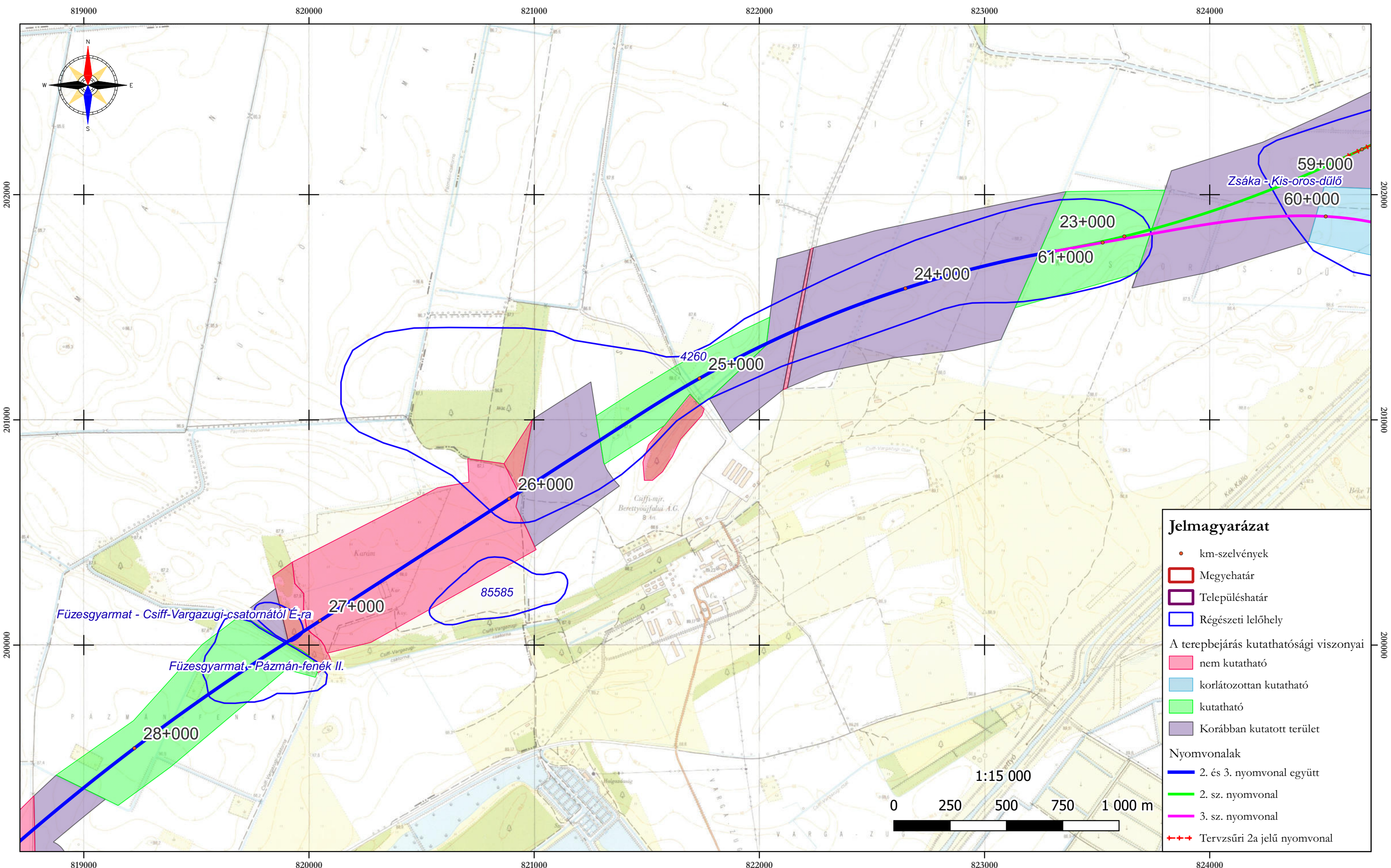
Jelmagyarázat

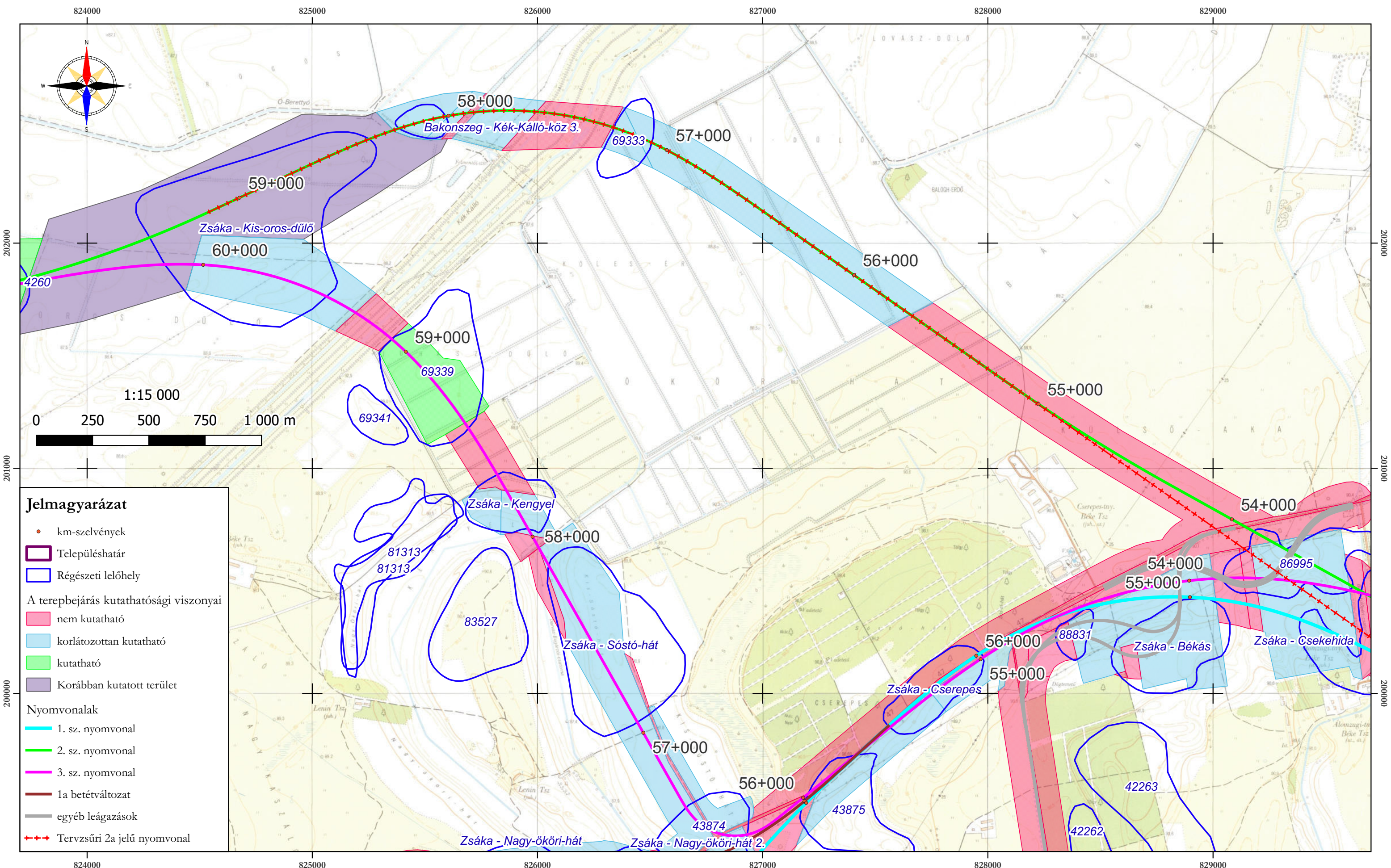
- Beruházás nyomvonalai
- Régészeti lelőhely
- km-szelvények
- Településhatár

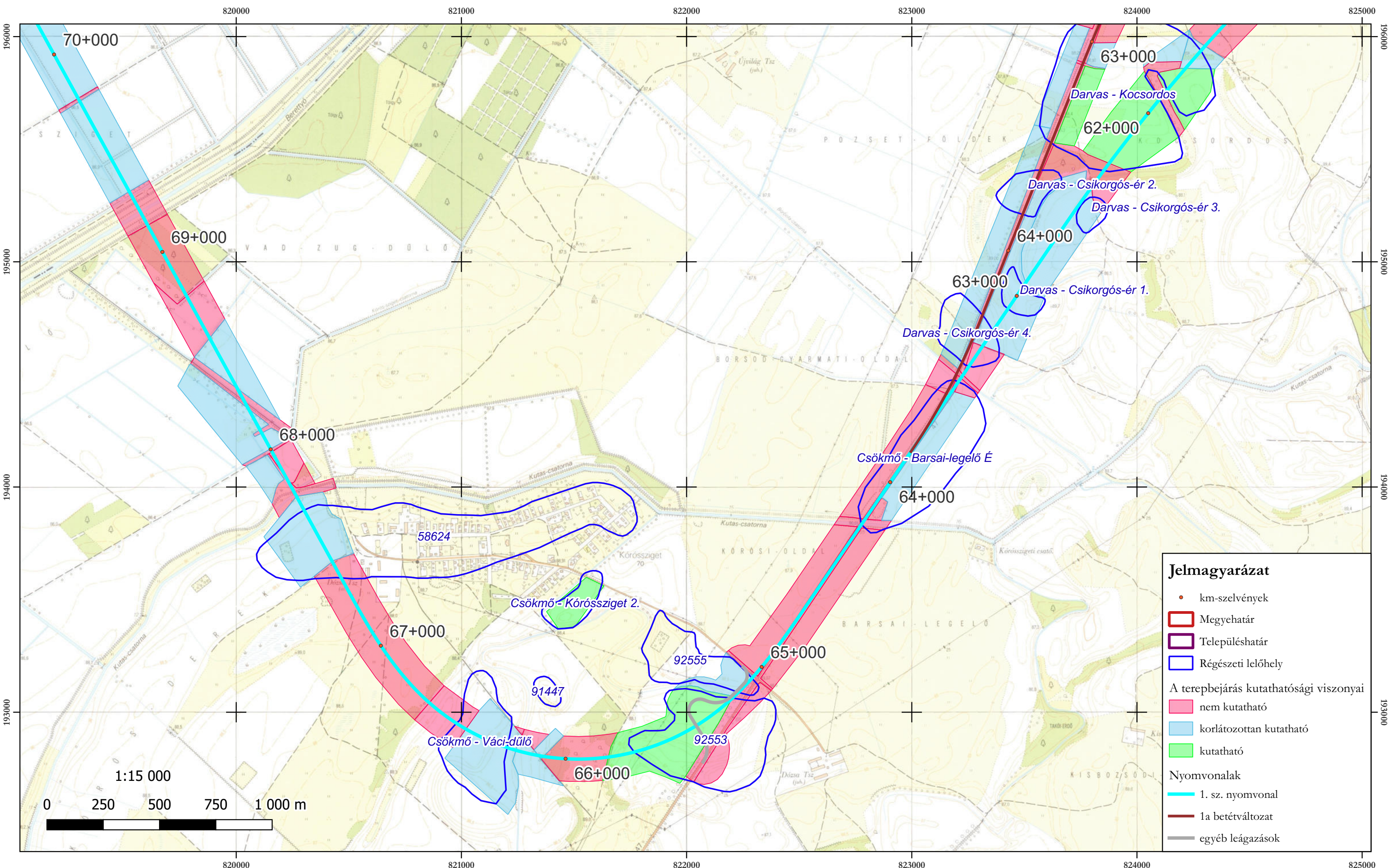

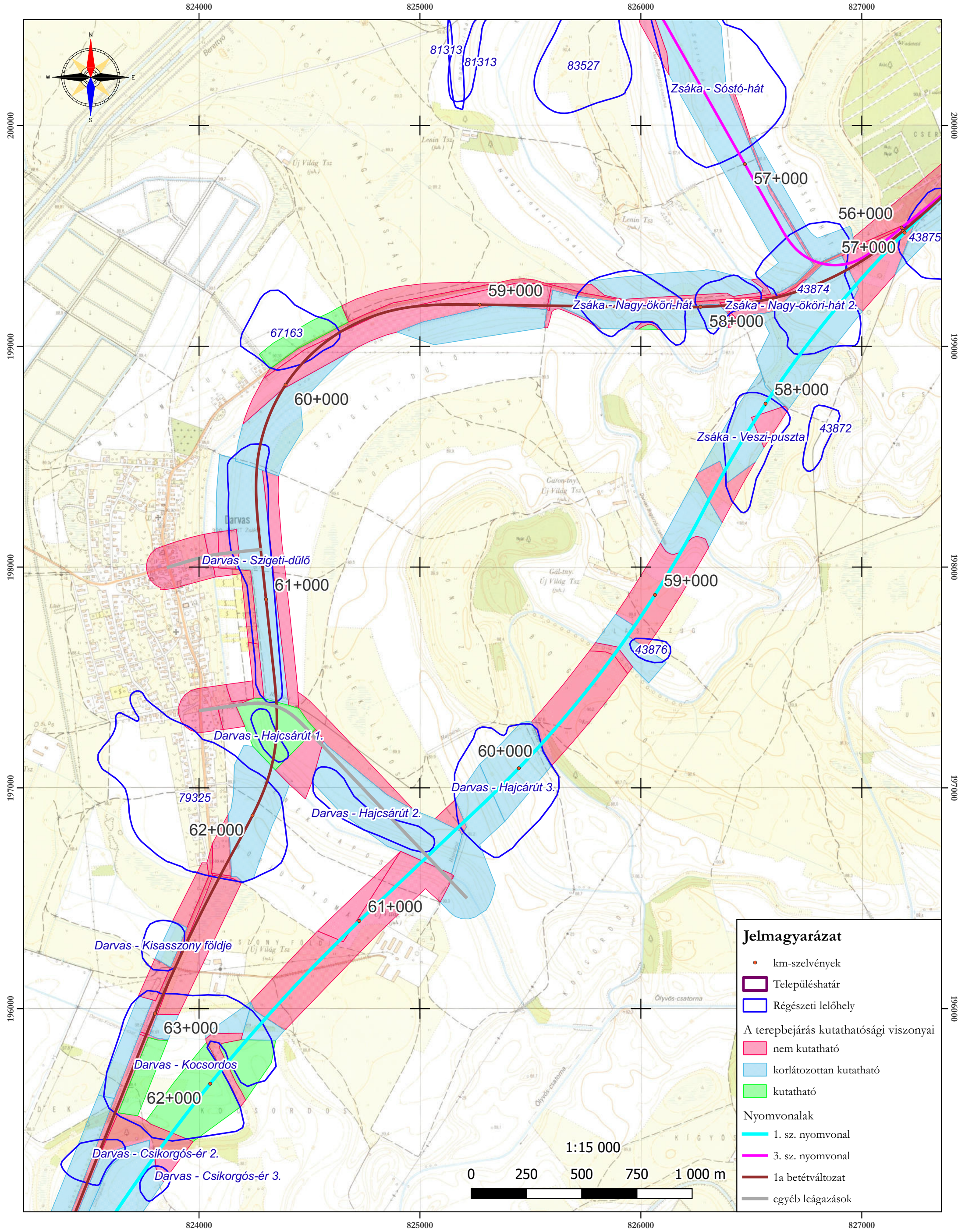

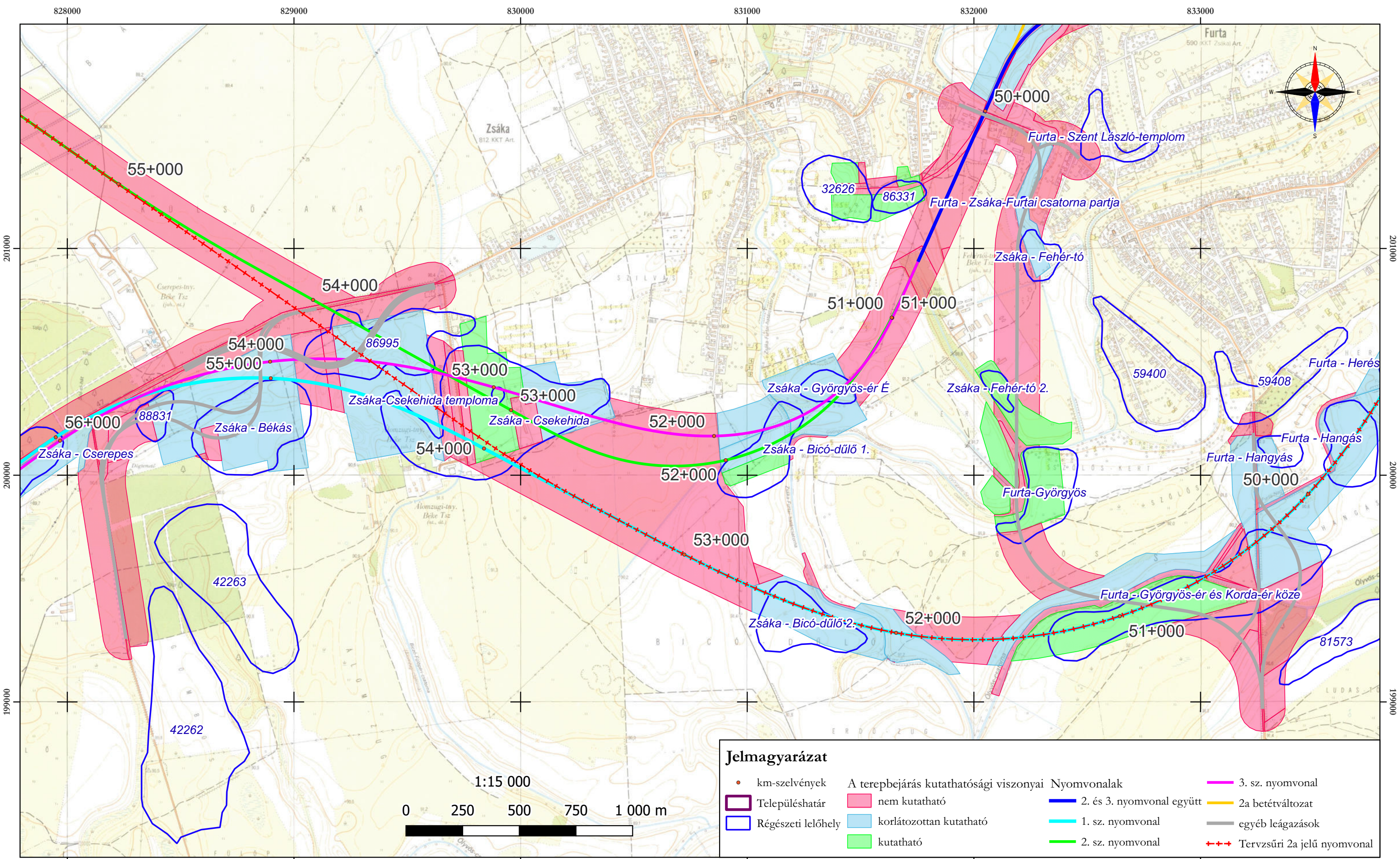

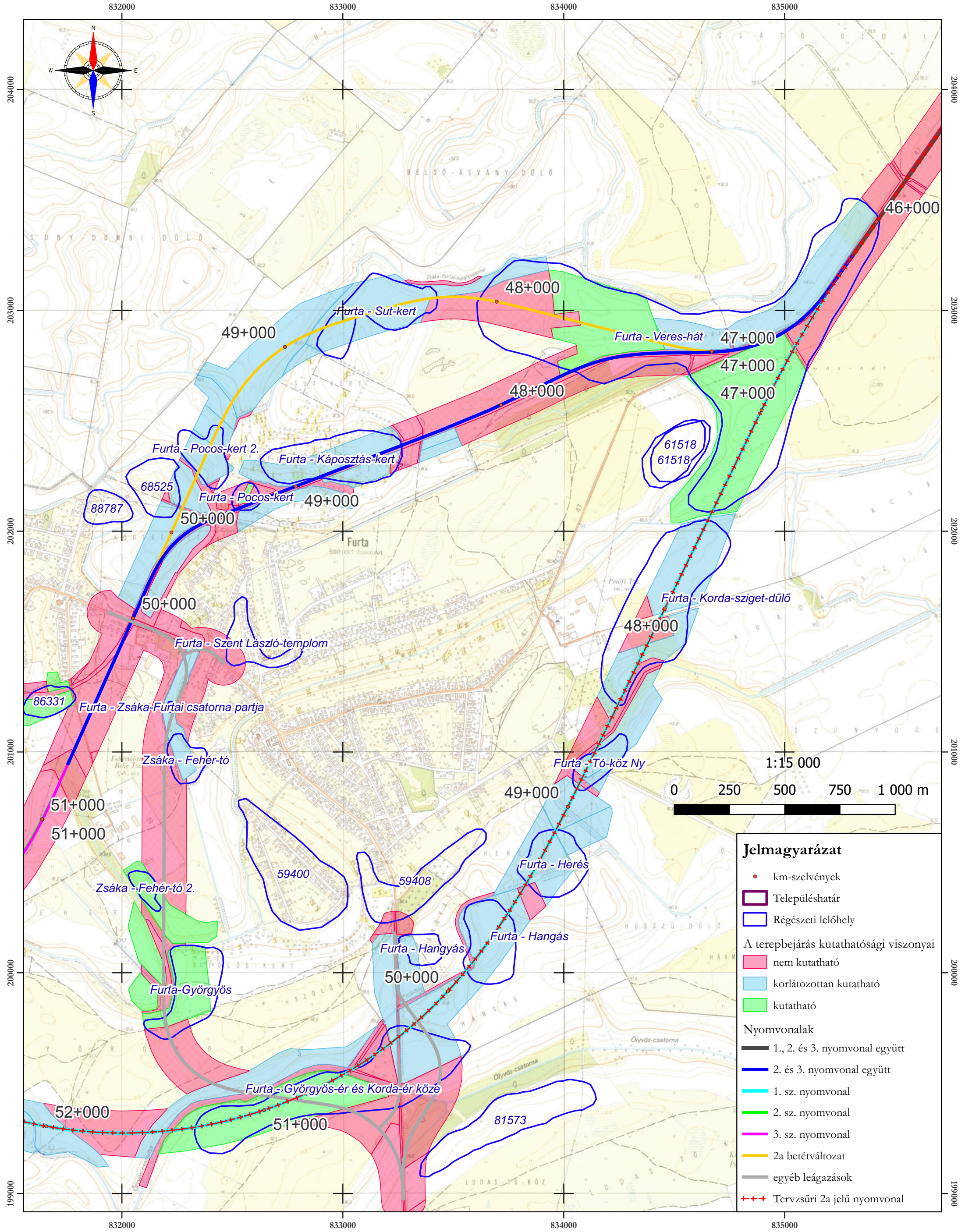

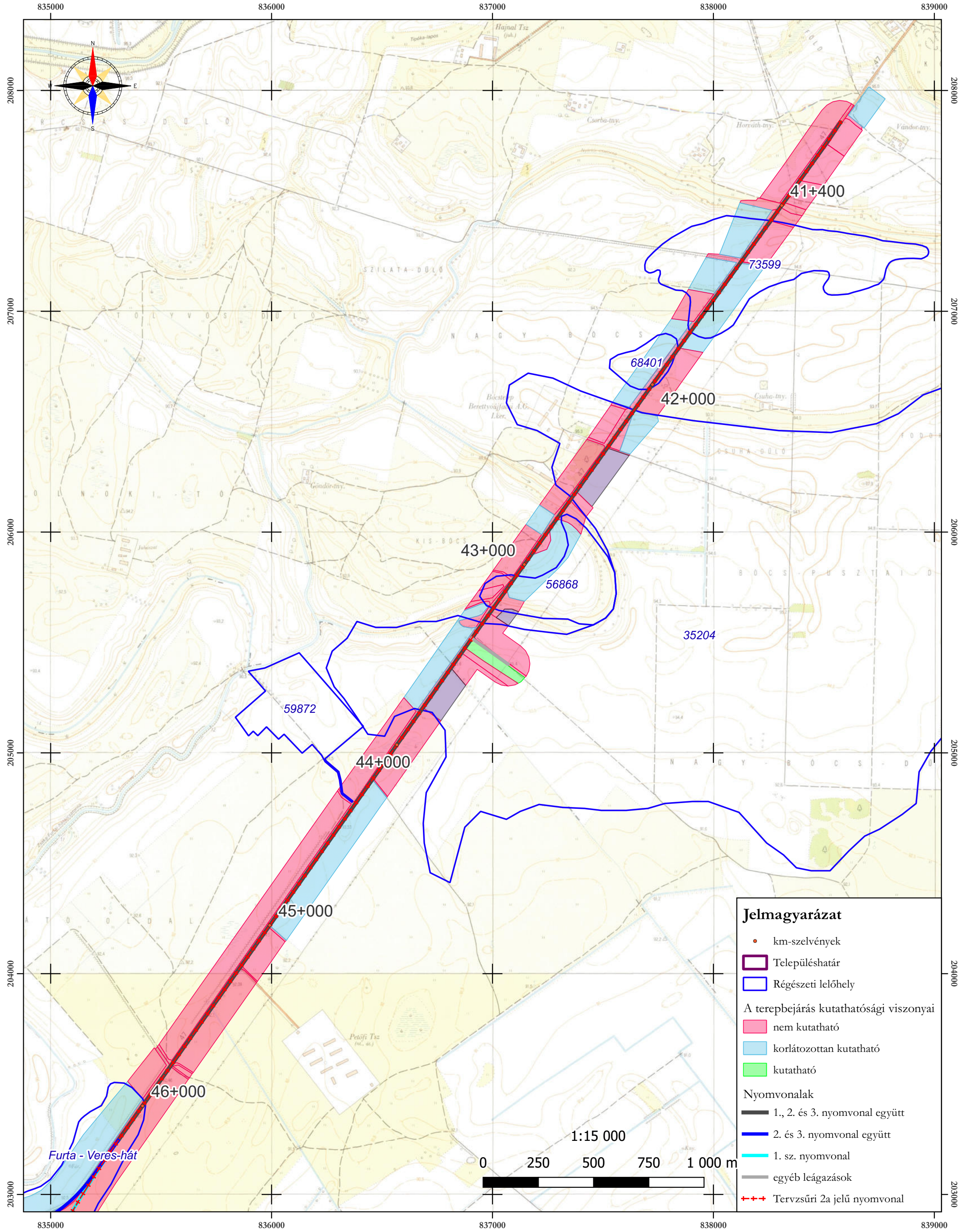

Jelmagyarázat

- km-szelvények
- Településhatár
- Régészeti lelőhely

A terepbejárás kutathatósági viszonyai

- nem kutatható
- korlátozottan kutatható
- kutatható

Nyomvonalak

- 1., 2. és 3. nyomvonal együtt
- 2. és 3. nyomvonal együtt
- 1. sz. nyomvonal
- egyéb leágazások
- Tervzsűri 2a jelű nyomvonal